

ağın

DÜŞÜN VE SANAT DERGİSİ

NOT : Resimde Tanıdıklarınızı, Soldan-Sağa İsim ve Soyadlarıyla Dergimize Bildirmeniz Dileğimizdir.

- Dr. Vâkıf ÖZKUL
- A. Münir CERİT
- Akıf UĞURLU
- Dr. Kriton DİNÇMEN
- Hüseyin KABASAKAL
- H. Cüneyt ÖZKUL
- İsmail BEYDEMİR
- Özlem KELEŞ

- G. Mehmet KARNAK
- Emine KARNAK
- Gülsun PAYLAŞAN
- İfakat BEYDEMİR (ERTAŞ)
- Mehmet Ali BİLİR
- Asal UÇKUNKAYA
- Behiç KÖKSAL
- Mehmet ORHAN

DERNEĞİMİZİN ÜYELERİ

44. **Mehmet Özan**
Girişim Sit. M.1 Bl. No. 4
Tel: 235 00 58 Ümitköy/ANKARA
45. **Fehmi Yazgın**
İş : Fevzi Çakmak Sok. 38/12
Tel: 230 76 72 Demirtepe/ANKARA
46. **Osman Can Yılmaz**
Ev: Kavacık Subay Evleri Üçyıldız Cad.
No. 30 Tel: 316 24 09 / ANKARA
İş: Fevzi Çakmak Sok. No. 38/12
Tel: 230 76 72 Demirtepe/ANKARA
47. **İbrahim Hakkı Akbaş**
Ev: Sokullu Mehmet Paşa Cad.
Ninni Sok. No. 15/13
Tel: 482 25 23 Dikmen/ANKARA
İş: Fevzi Çakmak Sok. No. 36/31
Tel: 229 27 55 Kızılay/ANKARA
48. **Vehbi Güzel**
Ev: Eserköy 5 B/1
Tel: 23529 69 Ümitköy/ANKARA
İş: M.E.B. Teftiş Kurulu
49. **Gündüz Turan**
Ev: Gürler sok. No. 83
Tel: 315 40 25 Y. Mahalle/ANKARA
İş: Ankara Rehabilitasyon Merkezi
Hastane Müdürü Tel : 310 95 48 - 310 32 30
50. **Hüsamettin Özer**
Ev: Önder Mah. Zinde Sok. No. 39
Siteler/ANKARA
İş: Yankı Sok. No. 34/1
Tel: 348 49 72 Siteler/ANKARA
51. **Mustafa Onarlıoğlu**
60. Sok. No. 150/7
Tel: 213 84 92 Emek/ANKARA
52. **Saliha Yurtkulu**
Hacı Kara Mah. Karapınar Yolu Karaalp
Apt. Tel: 51 87 Beypazarı/ANKARA
53. **Hüseyin Çelik**
Sokullu Mehmet Paşa Cad. Ninni Sok.
No.15/10 Tel: 480 45 34 Dikmen/ANK.
54. **Mehmet Çelik**
60. Sok. No. 148/14 Tel: 221 23 74 Emek/ANK
55. **Nevzat Uysal**
Ev: 20. Sok. No. 19/2
Tel: 222 72 46 B. Evler/ANKARA
İş: Türkiye Kalkınma Bankası/ANKARA
56. **Atilla Sakallı**
Ev: Aşık Veysel Mah. Ekenler Sok. No.3/5
A.Paşa/ANKARA
İş: Tuzluca Yır Lisesi Tel : 346 31 04
Mamak/ANKARA

ABONELERİMİZ

82. **M. Cavit Alpaslan**
Ahmet Hamdi Sok. No. 12/18
06170- Y. Mahalle/ANKARA
Tel : 315 01 06
83. **Mustafa Şâfi Beşe**
Karanfil Sok. No. 15/7 Kızılay/ANKARA
84. **Şeref Bedri Erdem**
Lale Demet 2. Cad. No. 146/21 ANK
85. **Hüseyin Uçkunkaya**
Çağıl Mağazası İçirli Cad. No. 3/A
Bakırköy/İSTANBUL
86. **Vehbi Ertürk**
Yahya Kemal Cad. No. 6/16
06170 - Y. Mahalle/ANKARA
87. **Behram Uçkunkaya**
Ataköy C-2 Blok Eka İş D. 47
Bakırköy/İSTANBUL
88. **Murat Özdi**
Yargıtay Ceza Genel Kurulu
Yazı İşleri Müdürü / ANKARA
89. **Doğan Sönmez**
Hoşdere Cad. 138/A
Y. Ayrancı Ankara
90. **Di. Şafak Arcan**
Ziya Gökalp Cad. Ataç Sok. No. 44/5
Kızılay/ANKARA
Tel : 431 96 48
91. **Seyfi Beşe**
Elçi Sok. No. 20/11
Y. Ayrancı/ANKARA
92. **Osman Güler**
Yahya Kemal Cad. Akgün Apt. 4/5
06170 - Y. Mahalle/ANKARA
93. **Kemal Baytaş**
Türk Tanıtma Vakfı
Tunus Cad. No. 9/12
Bakanlıklar/ANKARA
94. **Mehmet Ögünç**
İnşa Lisesi Fransızca Öğretmeni
Avcılar/İSTANBUL

Sahibi
Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği Adına
Dr. VAKIF ÖZKUL

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
MUAMMER NIKSARLI

Yazı Kurulu
Nihat Asyalı
Dr. Vakıf ÖZKUL
Nihat İSPİR
Rüşü ASYALI
Muammer NIKSARLI
H. Cüneyt ÖZKUL
M. Cavit ALPASLAN
Yıldız İRENGÜN
Nadir YILMAZ

Yazışma Adresi :
Necatibey Cad. Güneş Apt. No.16/11
Tel : 230 11 54 06430 - ANKARA
Banka Hesap Numarası :
Ziraat Bankası/Yenişehir Şubesi
Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği
Hesap No : 16890
Gönderilen yazılar yayınlanırsın
yayınlanmaması iade edilmez ve
teklif ücreti ödenmez.
DERGİMİZ AYDA BİR ÇIKAR
Yıl : 2 ● Sayı : 6 ● 1992
TASARIM : HACAN - 425 86 43
DİZGİ : MATSER LTD. ŞTİ. 229 81 61
Baskı : GÖZDE OFSET 230 78 73
Ön Kapak : Eski Ağın'dan Bir Anı

SİZLERLE BAŞBAŞA

Okurlarımızla sohbet etmek, bilgi vermek, bilgi alışverişinde bulunmak elbetteki baş görevimiz. İkinci kez yayın yaşamına giren dergimiz, gecikerek elinize ulaşacak. Kimi okurumuz bunun nedenini gelerek sordu, kimi telefonla öğrenmek istedi, kimi de yeni öğrenecek.

Toplumsal yaşamınıza yeni katılmaya başlayan şeffaflık, saydamlık deyimlerine uygun olarak neden geciktığımızı açıklayalım öyleyse. Bir çoğumuzun bildiği gibi geçmiş yıllarda Ağın Kültür Derneği vardı. Büyükle-rimizin kurup yürüttüğü bu derneği, süreç içerisinde genç kuşak olarak bi-zim kuşağımız devraldı. Yirmibeş yıl önce yayın yaşamına giren dergimiz de, o dönemin ürünüdür. Yine o yıllarda, rahmetli Şeref Hocaoglu tarafın-dan ikinci bir Ağın Derneği kuruldu. Bakanlar Kurulu Kararıyla, Kamu Yararına Çalışan Dernekler arasına alındı. Bu derneğin ekonomik gücü vardı, bol yardım alabiliyordu. Ağın'daki Beyaz Saray diye bilinen kültür binası bu derneğin eseridir. Yani, küçümsenmeyecek oranda mal varlığı da vardı. Kamu yararına dernekler kapsamına girmek büyük ayrıcalık taşı- r. Kullandığı elektrik, su vb. giderleri devlete ödemez, vergiden muafır. Bu gün böyle bir karar çıkarmak olanaksız olmasa bile, çok zordur.

12 Eylül darbesiyle Türkiye'deki tüm dernekler, birlikler, federasyon- lar, konfederasyonlar, Türk - İş hariç, kısaca tüm toplumsal sivil örgütler askıya alındı. Tanınan belirli süre içerisinde toplantıları yapıp, Mülki ida- reye bildirmeyen tüm dernekler feshedilmiş sayıldı. İşte böylece, bizim derneklerimiz de kapatılmış oldu. Malvarlığı da hazineye devredildi. So- rumluluk hepimizin olmakla birlikte, o zaman ki dernek başkanı bunun so- rumluluğunu hala vicdanında taşıyor olmalıdır.

12 Eylül darbesinin toplumumuzda açtığı dört büyük yara vardır. Ona- rılması da oldukça zaman alacağı benzer. Bunlar;

1. Depolitizasyon, 2. Tepkisiz tolum, 3. İletişimsizlik, 4. Etkileşimsiz- lik.

Son yıllarda, bunlardan arınmaya çalışan toplumumuz kıpırdanmaya başladı. Bu arada bizler de derneğin ve derginin özlemini duymaya başla- mış olmalıyız ki, yeni bir dernek oluşturmak istedik. Hemen kolları sıva- yıp derneği kurduk. Çalışanların yeni kuşaktan oluşmasını düşünüp, bizler arkadan destek olmayı kararlaştırdık. Dergimizin ilk sayılarında kurucula- rını, yönetim kurulunu kimlerin oluşturduğunu okudunuz. Aradan geçen bir yıllık süre, bize unuttuklarımızı anımsattı. Bizler de, otuz-otuzbeş yıl önce amcalarımız ve ağabeylerimizle birlikte çalışıp, onların rahle-i tedri- sinden geçmiştik.

Sağlıklı yürümeyen ve uyumsuzluk gösteren yönetim kurulunun bir üyesi ayrıldı, yedek üye ile tamamlandı. Kısa bir süre sonra yönetim kuru- lu başkanı İsmail Ercan ayrıldı. İşler ikinci başkan tarafından vekaleten yürütüldü. Bizler biraraya gelerek olağanüstü genel kurul kararı aldık. Tekrar bu işi omuzlamaya karar verdik.

2 Şubat 1992 günü yapılan olağanüstü genel kurulda, yönetim kurulu sayısını 7'ye, üye ödentsini de yıllık 120.000.- (Yüzyirmibin) liraya çıkar- dık. Yönetim kuruluna; Vakıf Özkul, Muammer Niksarlı, Fikri Özer, Yıl- dız İrengün, Aysel Gençosmanoğlu, Nadir Yılmaz ve Cavit Alpaslan seçil- diler. Denetleme kurulunda; Mehmet Ali Bilir, Kemal Niksarlı, Hakkı Akbaş var. Onur kurulunda ise; Kemal Köseoğlu, Kemal Baytaş ve Oktay Gençosmanoğlu yer aldılar.

Yönetim kurulu kendi arasında yaptığı işbölümü sonucu, başkanlığa Vakıf Özkul, ikinci başkanlığa Muammer Niksarlı, yazmanlığa Yıldız İrengün, saymanlığa Cavit Alpaslan, üyeliklere ise; Fikri Özer, Aysel Gen- çosmanoğlu, Nadir Yılmaz getirildiler.

Derneğin başkanı olmadığından, dolayısıyla dergi sahiptir kaldığın- dan yayımlanması gecikti. Ocak sayısını aldınız, bir hafta sonra Şubat sa- yısını, yani elinizdeki sayıyı okuyorsunuz. Nisan ayı içerisinde de Mart ve Nisan sayılarını okuma olanağı bulacaksınız.

Gelecek sayımızda dergimizi kucaklayanlarla, ilgisiz kalanlara diye- ceklerimiz var. Yeni yönetim adına tümünüze merhaba.

Dr. Vakıf ÖZKUL

BEYİN ÜZERİNDE SON BULUŞLAR

ZEKÂNIN YAPISI ÇÖZÜLÜYOR

Yazan : Prof Dr. Jean Pierre Changeux

Çeviren : A. Münir CERİT

Danışman : Dr. VÂkîf ÖZKUL

Beyin, beyni anlıyabilir mi? Bu, pek bir şeye benzemeyen peltemsi şeytan, nasıl oluyor da bizim en yüksek düşüncelerimizi ve en soylu coşkularımızı yönetebiliyor?

Bugüne kadar bu konudaki bilgisizliğimizi, beyni el çabukluğu ile "ikiye bölerek" gizliyorduk. Bir yanda beden, yani organların elle dokunulabilir yapısı, hücrelerin kimyası, kısaca kesip biçilebilir, ayrıştırılabilir, ölçülebilir olan her şey. Diğer yanda zekâ, ruhsal olan şeyler, soyutlamanın gizleri, yani filozofların ve her çevrenden ruhiyatçının yeğlediği uğraş alanı.

Bu kolay ikiye yarma yöntemi artık ortadan kalkıyor. Gerçekten, birkaç yıldan bu yana gösterişsiz, ama kararlı bir devrim başlamış bulunuyor. Laboratuvarlarda daha önceleri fantezi sayılabilecek şeyler belirlenmeye çalışılıyor: Düşüncelerimizin kökenleri ve maddesel temelleri. Ve büyük sorulara verilecek yanıtların ilk öğelerini önerme hazırlıkları yapılıyor: Beyin nasıl düşünür? Nasıl yargılar? Nasıl öğrenir? Nasıl anımsar? Nasıl heyecanlanır?

İnsanın eylemlerinin devinim merkezinin kalp değil de beyin olduğunun kabulü için üç bin yıldan fazla zaman gerekmiştir. Ve onun başlıca yapılarını gözlemlemek için de yorucu birkaç yüzyıl.

Ondan sonra dev adımları atıldı: Atalarımızın kesip biçmekten çekindikleri bu gizemli organın, tentakül adı verilen uzantılara sahip onlarca milyar sinirsel hücreden (nöronlar) oluşan korkunç bir orman olduğu ve bunlardan her birinin, diğerleriyle bağlantısı bulunduğu keşfedildi. Ayrıca bunların (nöronların) ilettikleri mesajların çift dili olduğu anlaşıldı: Elektriksel (nöronlar itkileri=empülsiyonları yüklenip taşıyorlar) ve kimyasal (nöro-transmite=iletici adı verilen maddeler, nöronlar arasındaki değme noktalarında röle=anahtar görevi yapmaktadırlar).

Son yıllarda, yeni teknikler sayesinde (elektro-nik mikroskop, pozitron, kameraları, vb.) daha da

ileriye gidildi. Uzmanlar, bu işaretleri analiz etmeyi, nöronları kendi içsel yapılarını bozmadan incelemeyi başardılar. Şimdi bu içsel eylemlerle bizim algılamalarımız, davranışlarımız, zihinsel imgelerimiz (imajlarımız), düşüncelerimiz arasındaki ilişkileri yerli yerine oturtmak için araştırma yapıyorlar. Bu araştırma bolluğunda "zekâ" kesinlikle modası geçmiş bir kavram olarak görünüyor.

Beyin ile zekâ arasındaki bölünmeyi ortadan kaldırmak demek, biyoloji ile psikolojiyi ya da "yaşam bilimleri" ile "insan bilimleri"ni birbirinden ayıran duvarları yıkmak demektir. Böylece, bundan sonra doğaya karşı ittifakların oluştuğunu gözlemliyoruz. Matematikçiler biyologlarla ve psikologlarla ortak araştırmalar yapıyorlar; filozoflar bilimsel (enformatik) uzmanlarıyla birlikte çalışıyorlar.

Bu karma evliliklerden açık, birden fazla disiplinli yeni bir bilim doğdu. Yazık ki barbar bir adı var: COGNITION. Sözcük anlamı çekiçleme. Konusu bilgi, düşünce, öğrenme ve akıl süreçlerini incelemek; yani "öğrenme bilimi". Biyolog ve epistemolog (bilgi teorisiyle uğraşan) Fransisco Varela'nın hiç tereddütsüz "bu yüzyıl sonunun devrimi" diye nitelediği mutlu bir olay.

Bilim demek teknoloji demektir. Uygulamalar çoktan duyuruldu. Uzman bilgisayarlardan ve bugün bilinen robotlardan sonra bir başka yapay beyinler kuşağı doğmaktadır. Bunların tasarımı, artık-sınırları bilinen-eski bilişim ilkeleri üzerine dayandırılmıyor. Beyin modeline uygun ve "yapay nöronlardan" oluşan ağlardan yaratılıyorlar. Bunların kısa zamanda öğrenme ve yargılama yetisine sahip olacakları ve bizim onların heyecanlandıklarını, düşüncenin bir biçimi olan, koşullara uyum sağladıklarını görebileceğimiz söyleniyor.

Dünyaca tanınmış nörobiyolog, Collège de France profesörlerinden Dr. Jean Pierre Change-

ux, bu çok yüzlü devrimin kalbinde bulunuyor. Pasteur Enstitüsü'nde yönettiği laboratuvarında mikroskoplar, bilgisayarlar ve deney tüpleri yardımıyla milimetrenin binde biri mertebesindeki nöronları gözlemlemektedir. Böylece sinirsel itin'in geçişi, temas uçlarının oluşumu; kısaca, hücrel iletişim sınırları araştırılıyor: Bilim topluluğunun sabırsızlıkla beklediği araştırmalar.

Prof. Changeux, aynı zamanda 1980'lerin en çok satan kitaplarından birisinin, "Nöronal İnsan"ın, yenilerde yayımlanan "Düşünce Yüklü Madde" adlı yapıtların da yazarı. Sonuncu kitap onun, matematikçi Alain Connes ile yaptığı yüksek düzeydeki bir söyleşiye içeriyor. Prof. Changeux hâlâ "kognitif bilimlerin" in yılmaz savunucusu; bu bilimlerin Fransa'daki gelişimini öven resmi bir raporun teşvikçisi. L'Express için yaptığı bu söyleşide, önümüzdeki yılların büyük devrimini oluşturacak olan bu konunun üstündeki örtüyü kaldırıyor: Düşüncenin yeni biliminin.

BEYİNDE DEVRİM

Ünlü Fransız beyin araştırmacısı Jean Pierre Changeux, beyin üzerindeki bilgileri altüst eden gelişmeleri anlatıyor.

Soru : Genellikle nörobiyologlar, zekânın sorunlarını psikologlara ve filozoflara bırakarak beyin kendisi ile ilgileniyorlar. oysa siz kitaplarınızda özellikle Düşünce Yüklü Madde (1) adlı sonuncusunda bu türleri karıştırıyorsunuz: Akıldan, bilinçten, niyetten söz ediyorsunuz.

Yanıt : Beden ile zekânın ayrılması, Decart'tan bu yana çektiğimiz bir hastalıktır! Bu hastalık, yüzyılın başında, öncelikle beyni umursamayan davranışçı (behaviourist) hareketin; ayrıca ruhsallığı gitgide biyolojik desteğinden ayıran psikanalizin etkisiyle daha da ağırlaştı. Bugün, bu ayrımın artık yararlı olmadığını düşünüyorum: bilimin ilerlemesi bu bölünmeyi ortadan kaldırıyor. Bundan böyle, insan düşüncesinin maddesel temellerine yanaşıyoruz, zihinsel simgelemeleri (représentation) değerlendirmemize, onları bellekte saklamamıza yargılamamıza, öğrenmemize, vb. olanak sağlayan beyin hücrelerini inceliyoruz. Disiplinler arasındaki sınırlar parçalanıyor: Metamatik, nörobiyoloji, psikoloji ve bilim arasındaki bağımlılığı hatırlatmak için "kognitif bilimler"den söz ediyoruz.

Soru : Bu noktada, bizim beyin konusundaki bilgilerimizi alt üst eden şey nedir?

Yanıt : Birkaç yıldan bu yana beyin hücrelerini, yani nöronu incelemek mümkün olmaktadır. Bir insanın beyninde bunlardan yaklaşık 100 milyar tane var. Bu, inanılmaz bir sayı. Bunlardan bir tekinin faaliyetini kaydetme ve beyinsel işleve katkısını belirleme gücümüz var. Tek tek ele alınan her nöronun çok özelleştiği (uzmanlaştığı) bulundu. Şöyle ki, görsel korteksin, izlenim aldığı dış dünyanın bir retina haritası biçiminde yapı-

landığı anlaşıldı. Bunun gibi ışık ışınına karşı gelen nöron harekete geçtiği halde komşu nöron, azıcık farklı dağılımdaki ışın için harekete geçmektedir. Yani beynin her bölgesi, değişik işlevler yapan nöronlardan oluşmuştur. Örneğin, biçimin, rengin, görünür mekândaki hareketin özdeşleştirilmesi gibi. İnsanda çok gelişmiş olan korteks frontal (2) nöronları akılcı (rasyonel) düşünceye katılırlar. Ayrıca temporal bölgede (lobda) çok özelleşmiş nöronlar vardır ki bunlar da yüzlerin tanınmasında rol oynarlar.

Soru : Bunlar nasıl biliniyor?

Yanıt : Bu konu uyanık maymunda incelendi. Bir mikro elektrodla bir tek nöronu dürtmek ve onun elektriksel hareketini kaydetmek, yani sinirsel etkileri (impulsion) ortaya çıkarmak mümkün. Böylece maymuna yüzler profilden, cepheden, gözlerle, gözsüz gösterilerek bu nöronun işlev yapıp yapmadığı belirlenebilir. Sonuç: Nöronlarda şaşırtıcı bir uzmanlaşma bulunuyor. Bazı nöronlar cepheden gösterilen yüzlere "yanıt veriyorlar", diğerleri cepheden ve profilden gösterilenlere; diğer bir bölümü ise bakışa. Başka bir örnek: Renkler. Bir kırmızı defter alınız. Aydınlatma kaynağı ne olursa olsun: Güneş ışığı, bir elektrik lambası ya da bir odun ateşi. Hepsinde biz defteri kırmızı görürüz. Oysa, fizik deyimleriyle, defterin yaydığı ışığın dalga boyu ışığın kaynağına göre değişiktir. Maymunda, beynin kendisini orada tekrar bulduğu, çünkü onun, dalga boyunu değil rengi tanıyan uzmanlaşmış nöronlar yardımıyla kırmızıyı yeniden yaptığı gösterildi. Bu sonuç kuşkusuz insan için de geçerlidir.

Soru: Öyleyse nöronların uzmanlaşması, beynin bir genel niteleği oluyor.

Yanıt: Evet ama dikkat! Beyin bölgeleri arasında çok zengin bir içsel bağlantı düzeni vardır. Her nöron bir bireyselliğe sahiptir, fakat aynı zamanda, beynin çok değişik bölgelerinde bulunan nöronları harekete geçiren işlemlere de katılır.

Soru: Şu anda beynin açık bir haritası hazırlanabilir mi?

Yanıt: Nöronlar ölçeğinde (her biri metrenin on milyonda biri mertebesinde) bir haritamız yok. Ancak pozitron kamerası gibi teknikler, verili bir işlev için beyin hangi bölgelerinin harekete geçtiğini belirleme ve birkaç milimetrelik çözümleme topografyası çıkarmada bize yardımcı olabilirler. Daha hoş, bu haritanın çerçevesi, bir bireyden diğerine değişebilir.

Soru: Bu, beynin, her birey için ayrı bir gelişim öyküsü olduğu anlamına mı geliyor?

Yanıt: Tümüyle. Bizim, çevremizle kurduğumuz ilişkiler beynimizi biçimlendirmiştir. Amerikalı Bimas'ın, dilin anlaşılması üzerine yaptığı deneyler bunu açıkça göstermiştir. Hindistan'da Hinduca konuşan yetişkinler "ta" sesinin iki tonu arasında ayırım yapabiliyorlar. Avrupalılar bunu fark edemiyor. Japonlar ise "ra" sesini "la" sesin-

den ayıramıyorlar. Gerçekte, kökenleri ne olursa olsun bütün bebekler, doğuştan bu ayırımı yapma yeteneğine sahiptirler. Ancak bu yetkinliği çabucak yitirirler. Çünkü içinde yüzdükleri dil bunları kullanmamaktadır. Gelişme süresince, beyin faaliyeti nöronların birbiriyle bağlantılarının oluşmasını denetler. Örneğin, yeni doğmuş bir bebekte katarakt varsa (ki bu onun göz billurunu ışık geçirmez duruma getirir) ve bu arıza hemen giderilmezse, kör kalacaktır. Çünkü kritik dönemde harekete geçirilemeyen görsel nöronların arasındaki bağlantılar, doğru biçimde yerleştirilemeyeceklerdir. Beyin, dış dünya ile eş-eylem yoluyla gelişir. Hiçbir beyin, diğeri ile tam özdeş değildir.

Soru: İki birey arasındaki farklar çok büyük müdür?

Yanıt: Beyin bölgelerinin anları farklı olabilir. Örneğin, dil bölgelerini alınız. Çoğumuzda bunlar, ayrıcalıklı biçimde, sol yarım kürede bulunurlar. Bazılarımızda ise sağ yarım kürededirler. Bunu anlamak için basit bir test uygulanabilir: İki karotidden birine bir anestezi maddesi şırınga edilir. (ki bunlardan her biri yalnız bir yarım küreyi besler) ve denekin afazık (konuşma yeteneğini yitirmiş) duruma gelip gelmediği gözlenir.

Soru: Öyleyse dilde de sağ kullananlar ve solaklar var?

Yanıt: Evet. Ancak sağ el-kullanlarla solakları tam karşıladıkları söylenemez. Beynin sağ yarım küresi sol ele sol yarım küresi de sağ ele kumanda eder. Şu halde solak, eylemsel kumandalar için terhcihan beyninin sağ tarafını kullanır.

Soru: Daha yüksel etkinliklerin yargılama gibi-desteği olacak beyin bölgelerinin kimliği de benzer biçimde belirlendi mi?

Yanıt: Bunlar karmaşık beyin bölgelerini sahneye çıkarıyorlar. Size, bir hayvan fikri (idesi) değişik biçimlerde önerilebilir: Onun adı söylenerek, adı yazılarak ya da resmi çizilerek. Bu anda harekete geçen beynin duyu (sensoriel) bölgeleri, duruma göre farklılık gösterirler. Bu mantıksal bir olgudur: Birinci durumda işitsel bölgeler, öbürlerinde görsel bölgeler, vb. Ancak bir de sol korteks frontalda ayrı bir bölge vardır. Bu bölge, her üç modelde de "ateşlenir". Burada, sözcüklerin anlamıyla ilgili bir bölgeden söz ediyoruz. Böylece, bir çeşit "anlambilim=anatomisi"nin varlığı kabul edilmiş oluyor.

Soru: Öyleyse, size göre tüm zihinsel etkinliklerin, örneğin bir imgenin anımsanmasının, beyinde maddesel bir dayanağı var?

Yanıt: Evet. İlginçtir, bu düşüncenin öncüsü olan psikoloğun, Donald Hebb'in görüşü şudur: Zihinsel simgeleme (temsil), nöronların "düzenli bir bütün olarak" faaliyete geçişine eşdeğerdir.

Soru: Yani ben sizin yüzünüze baktığımda, beynimde, onu karşılayan (tekabül eden) belli bir nöron birleşimi (kombinasyonu) faaliyete geçiyor diyebilir miyiz?

Yanıt: Evet, onlar sizin görsel alanlarınızda, biraz retinanızdakine benzer bir imge oluşturuyorlar. Ancak bu sırada korteks frontalinizde başka nöronlar da etkindirler. Çünkü benim yüzümün görünümü sizde başka düşünceler de çağırıyor. Benim yüzüme baktığınız sırada sizin etkin nöronlarınızın haritası kuşkusuz çok karmaşıktır.

Soru: Daha sonra, yüzünüzü tekrar düşündüğümde beynim, aynı nöronlar kümesini mi çağırarak?

Yanıt: Daha iyisi, bu kümeden bir kaçını diyelim. Elbette bulmacanın bazı parçaları sizde eksiktir. Size benden gelen şey eksik bir zihinsel imgedir.

Soru: Peki benim beynim, sizin yüzünüzden-eksik de olsa-bir izi nasıl saklayabiliyor?

Yanıt: Anımsamanın (hatırlama) süreci henüz iyi bilinmiyor. Bununla birlikte, nöron bağlantıları düzeyindeki moleküler değişmelerin, beyinsel akıllara (influx) geçişleri, açık ya da kapalı tuttuğu düşünülebilir. Bunlar, gizli biçimlendirmeleri oluşturacak, yeniden etkin kılınmaya hazır bağlantılardır. Açık ki tek nöron bile onu değişik birleşimlere katılmaya hazırlayacak birçok açık kapıya sahiptir. Bir tek nöronun diğerleriyle yaklaşık 10 bin bağlantı kurabildiğini unutmayınız. Bir de 100 milyar nöronun var olduğunu düşünelim. Böylece, yapılabilecek birleşimlerin sayısını göz önüne getiriniz. Bunlar, dikkatin üzerinde odaklaştığı ya da - düste olduğu gibi - bundan ayrıldığı sırada istence bağlı olarak etkinleşebilir.

Soru: Sevinci ya da üzüntüyü maddeleştirilen nöron kümeleri de var mıdır?

Yanıt: Bir coşku (heyecan) durumunu deneysel olarak analiz etmek güçtür. Bu durumlardan ancak dışsal gösteriler yakalanabilir. Konuyla doğrudan ilgili beyin bölgesinin, korteksin en eski bölgelerinden birisi, limbik sistem olduğu biliniyor. Ancak biz bu bölgeyi, sakinleştiriciler, depresyon-önleyiciler ve benzeri birçok ilaçla gözlenmiş olmasına karşın, iyi tanımıyoruz.

Soru: Peki, örneğin tütünün nöronlar üzerinde nasıl etki yaptığını açıklayabilir miyiz?

Yanıt: Siz, bir tütün içicisinin beyniyle içmenin beyinlerinin farklı olduğunu biliyor musunuz? Tütün kullanma, beyni, kimyasal değişikliğe uğratar. Tütün kullanımı, nikotin almaçlarının (beyinde nöronlar arası iletişime hizmet eden asetilkolin adlı maddeyi tutan moleküller) sayısını artırmıştır. Bunlar, dikkat ya da bellek sürecinde işe karışır. Bu yetileri tam verimle çalıştırmak için bir tütün içicisinin, sürekli nikotine gereksinmesi vardır. Çünkü onun beyni,

fazla sayıdaki bu almaçlarıyla, nikotin yokluğunda optimal kapasiteyle çalışamayacaktır. Tütün bağımlılığı, bir çeşit beyinsel özürdür.

Soru: Peki tütün içmeyi keserse?

Yanıt: Beynin normal almaç sayısına düşmesi için birkaç ay gerekecektir. Ben tütün bağımlılığının, organizma üzerindeki diğer zararlı etkilerinden söz etmiyorum. Bana göre nikotin, kuvvetli bir ilaçtır.

Soru: Matematikçi Alain Connes ile söyleşinizde çok özel ve o derecede insani bir olaydan, zaman zaman yaratıcı ya da araştırmacı kişinin beynini yakalayan aydınlanmadan (illumination) söz ediyorsunuz.

Yanıt: Bu, Poincaré tarafından daha önce kullanılmış bir deyimdir. Biliyorsunuz, bir problem her yanından incelenir,, birçok olasılık vardır. Birdenbire, düşüncenin ani bir dönüşüyle bir fikir doğar. Bu bir kıvılcımdır. Benim yorumum şöyle: Derin düşünme sırasında aktif nöronların birleşimleri-isterseniz zihinsel simgelemeler diyelim - biraz riskli biçimde birbirlerini izlerler. Sonra bir anda, onlardan birisi diğerleriyle rezonansa girer. Bu "aydınlanma"yı, limbik sistemi kaplayan korteks frontalın bir taşması olarak anlamak mümkündür. Böylece, akıl ile hoşlanma duygusunun uyumu elde edilmiş olur. Bu uyum, örneğin bir sanat yapıtı karşısında coşkuya varıldığında da oluşur. Ancak sahneye çıkan nöron kümeleri - büyük olasılıkla - farklıdır. Ben, kendi payıma Michelangelo'nun "Pieta=Acıma" adlı heykelini ilk kez gördüğümde bunu yaşadım. Benim için bu yapıt o kadar beklenmedik ve o kadar altüst edici, öyle bir anlatım zenginliğine sahipti ki... Bakire ile İsa'nın yüzleri arasında öyle bir uyum vardı ki. Gerçekten bir aydınlanma beni sürükledi.

Soru: Bir tür zihinsel maytap mı?

Yanıt: Hayır. Hatta bir felç krizi de değil! Sanat, yalnız estetik hoşlanmayı (zevki) değil ussal hoşlanmayı da ayağa kaldırır. Bir sanat yapıtını anlamak demek onun uyumlarını (ritimlerini), biçimlerini, taşıdığı kültürü anlamak demektir. Bir tablo aynı zamanda gözlerle ve beyinle görülür. (özellikle onun alın lobuyla). Hoşlanma duygusuyla ve akılla, deneyimle, örneğin bir özgün tabloyu, ustanın bir öğrencisi tarafından yapılmış kopyasından ayırt etmek mümkündür. Özgün tablo, ellerin çiziliş yöntemi, kumaşların düzenlenmesi, renklerin uyumu ile sizde daha derin duygular uyandırır; çoğu zaman öğelerin kullanımındaki özgürlük ve ekonomiyle, çizgideki doğruluk ve çabuklukla da. Kopyacı bunları kazanamamıştır. Bir ustanın becerisi seçilebildiği (teşhis edilebildiği) zaman da bir tür aydınlanma doğar.

Soru: Daima Darvinci evrimden söz ediyorsunuz. Türlerin evrimini açıklamakta ondan yararlanıyorsunuz; aynı zamanda beynin gelişimini, düşüncenin işlevini ve hatta sanatsal yaratıcıyı açıklamakta da!

Yanıt: Evet. Bunun, temel bir özdüzenleme (auto-organisation) ilkesi olduğunu düşünüyorum. İki zamanlı bir süreç: Önce bir kabarma, kendiliğinden bir farklılaşma, sonra bir eleme. Türlerin evriminde çeşitlilik, genlerce oluşturulur ve eleme, kuşaklar zinciri boyunca gerçekleşir: Çevrelerine en iyi uyum sağlayan bireyler varlıklarını sürdürürler, diğerleri kaybolur. Bu, klasik Darvinciliktir. Bu görüş açısı nöronlara kadar uzatılabilir. Ancak, bu durumda eleme artık genlere dayanmaktadır. Beynin gelişimi süresince birbirini izleyen dalgalar halinde bir içsel bağlantılar oluşumu gerçekleşir. Bu, kabarmadır; ondan sonra da eleme: Dış dünya ile her kesişme durumunda bazı bağlantılar kararlı duruma gelir, diğerleri ise artak yoktur. Bu, bir nöronal Darvinizmdir. Düşüncenin değerlendirilmesinde bu ilkeye yeniden dönebiliriz.

Soru: Kendinizi kesin olarak maddeci bir konuma koyuyorsunuz.

Yanıt: Evet. Maddeci düşünce bir ideoloji değildir. Bu, metafizik olan her şeyi silip süpürmeyi deneyen bir disiplin, ruhsallığın maddesel temelleriyle ilgilenen nörobiyolog için doğal bir tavrıdır. Bu, bizi bir tür entelektüel rizayete (ascèse) götürür. Çünkü maddeci girişim, onun entelektüel bağlantılarını, öz inanışlarını sürekli olarak eleştirir. Bu da bizi, aynı zamanda, beynimiz ile onun işlevlerini çok basite indirgeyen bir görüşe karşı sürdürülen aralıksız savaşıma iter: Beyin üzerindeki incelemenin, yalnızca elementer kimyayı ilgilendirdiğini ileri sürmek, özel bir toplumsal çevrede onun düzenlenmesindeki, evrimindeki ve gelişimindeki karmaşıklığı unutmak anlamına gelir.

Soru: Ama o da ideolojiler üretti.

Yanıt: Bu doğrudur. Ancak ana niteliği gereği, bilim evrimleşir. Oysa dogmalar ve inaçlar bunu yapamazlar Bugün de bunlar bilimsel bilgi ile çatışma halindedirler. Bütün köktenci eylemlere bakmak yeter. Bu, belki de bilimin halk arasında yeterli oranda yayılmadığından ve henüz çağdaş topluma uyarlanmış bir ahlâk (etik) düzenin kurulamamış olmasından kaynaklanmaktadır. Bize, insana ve insan haklarına ilişkin olan, son tahlilde bütün özel (yerel) kültürlerin ötesinde bulunan ve bilginin ilerleyişine bağlı olarak gözden geçirilebilen yer küresel ve evrensel bir ahlâk düzenini geliştirme görevi düşüyor.

Soru: Yani sürekli evrimleşen bir düzen!

Yanıt: Tam tamına bu. Ahlâk, kendi ilkelerini yenileme özgürlüğünü kendi içinde taşımalıdır. Ve bu, yalnız bilim adamlarına düşün bir görev değil, fakat içimizden her birinin sürdürmesi gereken bir derin düşüncedir.

(2) Beyin bölgelerinin adlarını, genellikle uzmanların kullandıkları biçimde bıraktım. Bu konuda daha geniş bilgi için Dr. Serol TE-BER'in Davranışlarımızın Kökeni adlı kitabına başvurulmalıdır.

BEŞ PARMAK

Baş parmağa aynı kan
Badi parmağa aynı kan
Orta direğe aynı kan
Gül ağacına küçük ağacına da aynı kan
Hem hepsine kan hem hepsine aynı kan....
Kardeşçe çalışmanın en güzel örneğini
Kardeşçe bölüşmenin en güzel örneğini
Ve dayanışmanın en kardeşçesini
Beş parmak ta gördüm ben...

Ola ki birisi bir hasta olsa
Karar alırlar hemen ortalasa
İş yavaşlar
Erken bakım iyi bakım isterler
başarırlarda...
Görmedim tek parmaklı üç parmaklı eldiven
Tüm eldivenler beş parmaklık
beş parmağa da giyilen...
Ne başparmağa viski ne badi parmağa aslan sütü
Ne orta direğe çamurlu ne gül ağacına koleralı su
Ne de küçük ağacına açlık duygusu...
Tırnaklı - mırnaklı güzel güzel parmaklar
Hepsinde bir özellik bir özerklik var
Nasıl nasıl dayanışmasın bu parmaklar
Ve neden beş parmağı bir sayman
Aynan gün gibi ortada işte
Ve neden beş parmağın kardeşliğini kıskanman
Üstelik birde insanım dersin sen insan
Utandırmadan...

Akif UĞURLU
(1973)

ACISI BOL OLMUŞ

Herşey kötü biter
Ya değilse hiç bitmez...
Bitiş
Bir yeni başlangıçsa da
Bitiştir.
Yeni başlayanla

Yeni biteni bitıştır
Yaşam geçişi olur.
Bir başlangıç
Bir bitiş
Böylemidir hep bu iş
Acısı bol olmuş

Akif UĞURLU

13.3.1991

ÇOCUK ve ÇOCUK EDEBİYATI

Dr. KriTON DİNÇMEN

Dünyaya yeni gelmiş, tüm yavrular arasında yaşam denilen serüvene atılmaya ve ona uyabilmeye en yetersiz olanın insan yavrusu olduğunu düşünecek olursak, gerek anatomo-fizyolojik, gerekse ruhsal açıdan çocuk gelişiminin önemini daha rahat bir şekilde anlamış oluruz. Hele doğum sırasında, tüm sistemler arasında sinir sisteminin en hazırlıksız ve dolayısıyla olgunlaşmaya en fazla gereksinimi olduğu gözönüne alınırsa, konunun önemi daha da belirginleşir.

Doğumdan hemen sonra başlayıp, birbirini izleyen kademeler ile süregelen bu olgunlaşma, önceleri anatomo-fizyolojik yani organik sahada evresini bitirirse de, ruhsal olgunlaşmanın tamamlanması onaltı ve hatta onsekiz yaşına kadar sürer.

İnsan yavrusu, dünyaya geldikten hemen sonra, dış çevrenin etkisinde kalarak onu tanımaya çalışır. Haz ve acıyı tanır, yengi ve yenilgiyi tadar, mutluluk ve mutsuzlukla karşılaşır. Sonuçta, insan yaşamının temel ögesi olan ANKSİETE-BUNALTI'yı yaşar.

Yaşam, ANKSİETE-BUNALTI'nın karşılanması ve kullanılması sürecinden başka birşey olmadığına göre, insanın doğumundan ölümüne kadar ki süre içinde yapmış bulunduğu tüm eylemler, giriştiği tüm işler, kendisini mutlu ve mutsuz kılan cinsel, çevresel, sosyal duygusal, politik, ailevi, mesleki, dinsel gibi tüm ilişkileri ile heyecanlarının oluşmasındaki temelde de, ANKSİETE-BUNALTI ögesinin varlığı kendisini gösterir.

ANKSİETE-BUNALTI'dan kaçınma çabası içinde insan, savunma mekanizmaları denilen

ve bilinç dışı bir yol ile işlerlik gösteren bazı ruhsal mekanizmalara girer. İşte bu bunaltıdan kaçınma çabası içinde, kişinin şu veya bu tür bir mekanizmayı seçtiği, yani BUNALTI'sını karşılama ve kullanma şekliyle, bunu gerçekleştirmek için seçtiği malzeme şeklidir ki, o kişiyi ve o kişinin eylemini bir insanlık gururu durumuna getirebildiği gibi, adi bir suçlu ve hatta bir insanlık ayıbı haline de getirebilir.

Yukarıda söylediklerimizin daha bir açıklığa kavuşması için, hepimizin bildiği bir iki örneği hatırlatmak isterim.

Beethoven'de otoskleroz sonucu oluşmuş sağırlık ve bunun neden olduğu bunaltı ile Yaradan ve Yaradan'ın eseri yazgıya karşı isyan hissi beşinci senfoninin ve sonra Yaradan'a sığınma ihtiyacı da insanlığın en büyük yapıtlarından olan dokuzuncu senfoni'nin bestelenmesine; Toulouse Lautrec'in çocukluğunda başlayıp, tüm hayatınca sürmüş bulunan bücüllüğün ve çirkinliğinin Anksiete'si onu bir yandan alkol ve obsent'e (saplantıya) sürüklediği gibi, kenet erkek egoizmasının okşanmasına olanak verecek bir kadın aşkıdan mahrum kalışı kendisinde, tüm üst süslemelerden arınmış bir kadın sevmeye ve kadın tarafından sevilme objesi olarak görmüş olduğu fahişeleri ilâhileştiren, o seviyeli bir hüznün ve insanlık kokan resinlerini çizmesine neden olmasına karşın, bundan yirmi, yirmibeş yıl kadar önce İstanbul'da Sultanahmet'ten başlayıp Karaköy'de biten ve bu arada bir Polis Komiseri ile iki Polis memurunun gangsterin kurşunlarıyla ölmelerine neden olan çatışmanın kahramanı tek gözlü ganster Camgöz Garry'nin

böylesine azılı bir katil ve iyi bir nişancı olmasına neden de her halde, bir gözü kör olmasının neden olduğu Anksiete'yi nefret, antisosyal eğilim ve eylemler ve öldürmelerle tamamlanan ve **EKSİKLİĞİN FAZLASIYLA GİDERİLMESİ** savunma mekanizmasının bir ifadesi olan "çok iyi nişancı olma" durumu ile karşılamış olmasından başka birşey değildir.

Yukarıdaki örneklerde, daima bir **ORGAN EKSİKLİĞİNİN YARATTIĞI ANKSİETE**'nin **GİDERİLMESİ ÇABASI** sözkonusudur. Gerek Beethoven ve Toulouse Lautrec gerekse Camgöz Garry aşağı yukarı aynı savunma mekanizmasını kullanmalarına rağmen, bilinçdışı olarak gösterdikleri bu çaba sırasında kullandıkları malzeme ile izledikleri yolun farklılığının sonucunu açıkça görmekteyiz.

Sayıları çok olan savunma mekanizmaları arasında, konumuzla özellikle ilgili olduğu kadar çok ta önemli olan **ÖZDEŞLEŞME**'yi görmekteyiz. Kişinin tüm yaşamını etkileyip, şu veya bu şekilde oluşmasına neden olan **ÖZDEŞLEŞME**, etkisini özellikle çocukluk ve ilk gençlik yıllarında gösterir. Kendisini özdeşleştirdiği ilk kişiler, kendi anne - babası veya çok yakın akraba ve çevresinden seçmesine karşın, çocuk bilhassa yedi sekiz yaşlarından sonra, çevresinde gördüğü ve tanıdığı sporcu, sanatçı, ağabey, amca, dayı veya hala olarak benimsediği veya davranış ve duyuş tarzlarıyla bilgilerini beğendiği öğretmenleri arasından seçtiği gibi, işte bu sıralarda kendisine sunulan öykü, roman, film, dizi kahramanları ile de kendisini özdeşleştirmeye çalışır. Hatta denilebilir ki, ileri çocukluk ile ilk gençlik yıllarında **ÖZDEŞLEŞME KİŞİLİĞİ** prototipleri olarak film ve dizi kahramanları ile, okuduğu öykü ve romanlardaki kahramanların etkileri - genelde - akraba veya sporcu ve sanatçılarınkinden çok daha kuvvetlidir.

Burada, çocuk, yaşının doğal ifadesi olan ve realite ile kendi hayal gücünün yoğrulması sonucu ortaya çıkmış kendi öz dünyasını kurmasında, gerçek çevredeki kişilerden çok, okuduğu veya seyrettiği eserlerdeki kahramanları kullanmayı yeğler. Zira gerçek kişilerden çok daha plastik bir öge olmaları nedeni ile, Roman veya öykü kahramanları ile kendi öz dünyasını çok daha rahat bir şekilde kurar. Ancak, önemle vurgulanması gerekir ki, çocuklukta veya ilk gençlik yıllarında kurulan bu yarı hayali dünya,

aynı çocuğun ileriki olgunluk yıllarındaki gerçek yaşamından da pek farklı değildir. Çünkü, olgunluk yıllarındaki gerçek dünyanın temelleri ve hatta malzemesi, çocukluğun o hayal dünyasından ve o dünyanın değer yargılarından başka birşey değildir.

Gençlik ve olgunluk yıllarında, çoğunlukla, özdeşleşme kişilikleri olarak aydın kesim için bazı büyük düşünür, bilim adamı veya sanatçının seçilmelerine karşın, sade vatandaş için günlük politika adamlarının seçildiklerine tanık olmaktadır.

Şahsın kendisine özdeşleme kişisi olarak kabul etmiş bulunduğu bir kimsenin, bir süre sonra, kendisine yakıştırılmış bulunan değer öğelerine gerçekten sahip olmadığı anlaşıldığında ise, o kişi ile kendilerini özdeşleştirmiş bulunan kişilerde beklenti yıkımı, mutlak bir boşluk duygusu, kızgınlık, hiddet ve yıkıcı dürtülerle kendisini gösteren **ÖZDEŞLEŞİM KRİZİ** diye bilinen durum ortaya çıkar.

Gerek bir özdeşleşim krizinin kendisinden, gerekse böyle bir krizin boşluğundan hemen faydalanan ve bir öncekinden belki de tamamen farklı ve hatta ters değer yargıları ile eylem tarzlarının yerleşmeleri için fırsat kollayan kuvvetlerin ortaya çıkması ile de boşa kalmış bulunan **ÖZDEŞLEŞME ENERJİLERİ** yeni özdeşleştirmelerle yeniden sistemleştirilerek, bir evvelkinden tamamen farklı ve belki de terör olaylarına kadar uzanabilen bir anti-sosyal eylemler yelpazesi olgularına neden olurlar.

Ne var ki, hiç bir öykü ve roman kahramanının taşıdığı nitelikler ile değer yargılarında ileride bir değişikliğin oluşması sözkonusu olmakla, böyle bir kimse ile kurulmuş özdeşleşmenin bir özdeşleşme krizi ve böyle bir krizin beraberinde taşıdığı tehlikelerin ortaya çıkması da beklenemez.

İşte burada sağlıklı bir **ÇOCUK EDEBİYATI**'nın önemi kendisini gösterir. Peşin hükümlerden ve bağnazlıklardan arınmış, açık, içtenlikli, artniyetsiz, insancıl fikir ve değer yargılarının rahatça sunulduğu bir öyküdeki kahramanın etkinliğinin, didaktik bir usul ile yazılmış pekçok bilimsel makaleden kuvvetli olduğunu unutmamız gerekir. Bu nedenledir ki, **ÇOCUK EDEBİYATI** bu edebiyatı oluşturan kahramanların, duyguların, eylemlerin, olayların tümü ile çocuğun, insanın toplumun ve özlenen yarın ki insanca yaşanan dünyanın kurulmasında temel bir değer taşır.

ELDE KALAN

Bir parça ışık, ses, ahenk,
Kadın, erkek, koku ve duman.
Seraplarla sarhoř, alkolle řair,
Renkli bir toplum.
Felekten bir lahza çalmıř
Beřerin ömrüne nisbet.
Müzik, dans ve hazdan,
'Kâm almak' hevesinde
Alır mı, almaz mı? O başka hikaye.

Cinsiyetin, tılsımlı işiri,
Göklerden düşen yağmur misali
Sinir, kan ve hücrelerde,
Birleřir, kabırır, taşar
Gönülleri tutuřturan,
Ateřten bir sel olur.

Hazla süzülen gözler,
Kanatlanan gönülller,
Masum bir aldanıřla,
Çocukřu bir kanıřla,
Bulurlar birbirlerini.
Aldanmanın kederi,
İhtiyarlık, gençlik,
Fakirlik, zenginlik ve sair,
Daha birçok, birçok şey
Silinir, unutulur,
Hafızamın potasında.

Adem ile Havva'dan beri,
İlk aşkın bahtsız torunları,
O günden bu güne dek
Ezeli bir sıtmanın ateşi,
Gönülleri saran iřirle sarhoř,
Müzik, rakş, dans adlı kayıkla
Hülyalı seferler yaptılar
Aşkın dönüşsüz adasına.

alsın sazlar, dönsün çiftler!
Müzik, dans, rakř da bir ibadettir.
Er geç, mukadder:
Ömür zincirinin son halkasında
Kurumuş, atlamıř dudaklarda
Hayatın, aşkın, kanılmayan,
Doyulmayan susuzluęu...

Bitmeyen hayat savařından,
Didinmek, tırmanmak, ırpınmaktan,
Elde kalan ne?

Adapazarı
19 Aralık 1960
Hüseyin KABASAKAL

**DERGİYE ABONE
OLUNUZ ve ABONE
ÜCRETLERİNİZİ
LÜTFEN
PTT 101843 NOLU
EK HESABINA
YATIRINIZ**

AĞIN ve KEBAN BARAJI

H. Cüneyt ÖZKUL

Bundan seneler önce dedem Hüseyin Özkul, Ağın'a deniz gelecek, Ağın'da da İstanbul'daki gibi vapurlar olacak diye anlatırdı.

Bu dönemlerde baraj yapımı ilerledikçe Ağın'da insanların bir kısmı, yolumuz suyun altında kalacak, merkezle bağlantımız zorlaşacak. Bu da Ağın'ın gerilemesine neden olacağı düşüncesini savundular. Bu düşünce ile Köprü Yaptırma Derneği kurulmuş, milletvekilleri, bakanlar, hatta başbakan ziyaret edilerek köprü sözü alınmış. Bir kısım insanlar ise barajla birlikte iklimin yumuşayacağı, bitki örtüsünün değişeceği, balıkçılık ve turizm gibi yeni iş olanaklarının doğacağı, yeni teknolojilerle çalışmanın kolaylaşacağını, Ağın'ın ve çevresinin güzelleşeceğini savundular.

Ağın Fikir ve Sanat Dergisinin Ocak 1967 sayısında saygıdeğer büyüğümüz Sn. Nuri Onat "Bir Baraj Gördüm" yazısı ile Tokat, Almus Çayı üzerinde kurulan Almus barajını, barajın Almus ilçesine kazandırdıklarını ve Almus Halkının çalışmalarını örnekler vererek anlatmış. Yazısında "Eski ile yeni,

yanyana, kucak kucağa burada. Ama yeninin karşısında dayatmamış eski. Dayatamazdı elbette, çünkü, dayatmak ölmek demektir... Hemen yönelmiş tekniğin çağrısına, bilimin ışığına, yeninin yöntemine Almus. Kooperatifleşmek yolundadır bütün Almuslular. Kişisel çıkarlardan vazgeçilmiş Almus'ta" diyerek Ağın için şu on soruyu sormuştur:

- 1- Bir kooperatif kurdun mu?
- 2- Yarının Ağın'ını düşünüyor musun, bu konuda hazırlığın var mı?
- 3- Hem senin kazanman, hem de kahve köşlerinde gün geçirenlere iş alanı hazırlaman için elindekini avucundakini ortaya dökmeye, değerlendirmeye çalışıyor musun?
- 4- Kel tepelerimiz için tasarıların, planların var mı?
- 5- Yarının yalı kasabası olacak şirin Ağın için bolca kiremit, bolca tuğla gerek. Bu sorunların üzerine eğildin mi? Yoksa, bunları da başkalarına mı bırakacaksın?
- 6- 100-150 yıllık kütüklerden alacağın üzümden para kazanacağını umuyor musun? Bağını yenilemek zorunluluğunu duymuyor musun?

- 7- Ağustos ayına kadar meyve yine Malatya'dan Elazığ'dan mı gelecek? Yarının turist kasabası, plaj kasabı olacak Ağın'ın bu durumunu düzeltmeyi düşünmüyor musun?
- 8- Meyve ağaçlarını aşılamaaya başladın mı?
- 9- Barajdaki balıkçılığı sen mi yapacaksın, yoksa başkalarının satacakları balıkları yemeyi nimet mi bileceksin?
- 10- Bir baraj görmeyi düşünmüyor musun?

25 sene önce sorulan bu soruların yanıtlarını bulmaya çalışalım. Ağın'da bu güne kadar ne yapıldı?

Ağın'ın tarımını geliştirecek hiçbir faaliyet yapılmamış, kooperatif kurulmamış. Hatırlıyorum, teyzem Nural Korkmaz Ankara'da Ziraat Fakültesinde okuduğu senelerde "bizim kitapta Ağın üzümlerinden bahsediyor." diyerek o paragrafı okumuştur. 1990 Ramazan Bayramında Ankara'da derneğimiz tarafından düzenlenen bayramlaşma toplantısında, Ağın'daki derneğin, hemşehrilerimiz için Ağın'dan getirdiği LEBLEBİ ve DUT PEKMEZİ'nin artanından iş arkadaşlarıma ikram etmiştim, çok beğenmişler, hatırlamak istemişlerdi. Ürünlerimiz beğenilmesine rağmen gerektiği gibi tanıtılamamış.

Ağın Ziraat Mühendisliği tarafından gerçekleştirilen fıstık aşuları şu anda ne durumda bilemiyorum.

70'li yıllarda o zaman ki hükümet tarafından gerçekleştirilmek istenen Köy-Kent projesinin Ağın'da uygulan-

ması sağlanmıştı. Hükümetin istifası nedeni ile proje uygulaması yarım kalmasına rağmen zamanın belediye başkanı Sn. Sadi Kapısız'ın çalışmaları ile birçok hizmetler gerçekleştirilmiştir.

Ağın'ımıza modern bir görünüm kazandırmak, ticaret merkezini bir yere toplayarak düzenli alış-veriş merkezi oluşturmak amacı ile çınarın altında bulunan kahve ve dükkanlar yıkılarak, kahvenin altındaki dere doldurulup, çocuk bahçesi ve park yapıldı. Çınarın altından koçan'a çift yönlü yol açılarak, Koçandan garaja kadar olan bölüm genişletilerek betonlandı. Modern bir çarşı ve otel yapıldı. Çarşıda Tanzim Satış Mağazası, garajda el değmeden üretim yapabilen ekmek fabrikası kuruldu. İki greyder, bir arazöz alındı. Görünümü bozan, yıkılmaya yüz tutan ve çevresi için tehlike yaratan yapılara çürük raporu alınarak yıktırıldı. Bunlardan birkaçı Uzungil Mahallesiinde, çeşmenin yanında ahır olarak kullandığımız yapılardı. Bunlar yıkıldığında dedem (Hüseyin Özkul) "Sanki yapacak başka iş yokmuş gibi eski evlerle uğraşıyor" diyerek Sadi Kapısız'a kızdığını hatırlıyorum. Yine bu yıllarda Ağın'ın kel tepelerine, (Hopların üst tarafı) şahıs, hazine arazisi gözetmek sizin vişne, kiraz gibi meyve ağaçları, daha sonraki yıllarda meşe, çam gibi ağaçlar dikildi. 1981 baharında son ağaç dikiminde ben de oradaydım. Elazığ Orman Müdürlüğünden 2000 çam fidesi getirilerek Galaycık'a dikildi. Güneşli bir bahar günüydü. İlkokul, Ortaokul, Lise, Devlet Daireleri büyük bir halk topluluğu ile tüm Ağın

katıldı. Otobüs ve kamyonlarla Galaycık'a gidildi. Ziraat Teknisyeni Muhittin Bey çam fidesini nasıl dikileceğini gösterdi. Büyük bir coşku ile tam bayram havası içinde ağaçlar dikildi.

İlk dikilen meyve ağaçları, meyvelerini vermeye başladılar. Dikildiğinde boyları 8-10 santim olan çam fideleri, adam boyuna ulaştı. Fakat zamanla ağaç dikmek şöyle dursun, dikilen ağaçlara bile bakılmaz oldu. Ağaçlar bakımsızlıktan kırılıp kurumakta, içinde davarlar otlamakta. Otel belediye binası olarak kullanılmakta, tanzim satış mağazası işletilemeyerek kapatıldı. Ekmek fabrikası ve greyderler yok pahasına satıldı. Akşam serininde sokakları sulayan arazöz boş beklemekte. Bakımsızlıktan bırakın sokakları sulamayı, yangın anında bile kullanılamamaktadır. Su doldurup gelene kadar iş işten geçmekte. Elazığ'daki itfaiye, Ağın'daki arazözden önce gelmekte. Dostumuz Tayfur Dişçioglu'nun bizlere anlattığı anısını aktarmadan geçemeyeceğim. Tayfur abi Balıkesir 9. Hava Alayında askerlik yaptığı zaman, Hava Kuv. Komutanı Orgeneral Sn. Zeki Doğan'ın alayı denetlemeye geleceği öğrenilince büyük bir temizlik hareketi başlar, bütün alay, araç gereçler ve uçaklar temizlenir. Sn. Zeki Doğan gelir, alayın önemli bir yerinde ortada sandalyeye oturur ve bir teneke benzin ister, benzin gelir gelmez tenekeye tekme atarak devirir, etrafa saçılan benzini kibritle alevlendirir ve seyreder. Yangın tüpleri sıkılır, köpük püskürmez. Kontrolsüzlükten köpüğün bittiğinden kimsenin

haberi yoktur. İtfaiye gelir, araçları bozuk olduğundan su sıkamaz. Sn. Zeki Doğan hiçbirşey söylemeden gider.

Kurulan Balıkçılık Kooperatifi faaliyete ge geçirilemedi. Soğuk Hava Deposu tamamlanamadı. Şimdi kahve olarak kullanılıyor. Gölün ihalesini yabancılar almış, Ağın, gölü kenardan seyrediyor. Ziraat Bankası Kooperatiflere ve kalkınmada öncelikli bölgelere düşük faizli kredi verdiği halde kimse ilgilenip üzerine düşmüyor.

Yüzde yüz okuryazar, kültürlü, bilinçli diye övdüğümüz nüfusu 1990 sayımında 2795 olan Ağın'da 4 kahve 1 lokal bulunmakta. Dergimize yazı istediğimizde "Yazmak şöyle dursun, okumayı bile unuttuk" gibi cevaplar gelmekte. Ağın'lı kafasını kaldırıp etrafındakileri görmeden, gelişen teknolojiye yararlanmadan, dedesinden öğrendiği ile yetinmiştir. Devlet memuru olmak için okumuş, devletin verdiği ile yetinerek başka bir çaba göstermemiştir.

Bu günlerde şehirlerde kilosu 35-40 bin lira olan badem, ceviz ağaçları deyinler (sincaplar) tarafından dikilmekte, yanbaşımızda Malatya kayısından milyarlar kazanırken Ağın'da bununla ilgili hiçbir çalışma yapılmamaktadır.

Biz Ağın'lılar tembellik, birbirini çekememe ve dedikodudan vazgeçmedikçe, Hozakburlu, Vahşenli diye ayrılarak gücümüzü böldükçe bir yere varamayız.

Yabancıdan Ağın'ının komşuluğunu dinlerseniz çok övgü alırsınız, ama iki Ağın'lı komşu olursa vay hallerine.

İKİ AĞIN YAZARLARINA

1.1.1967 de doğup, 1.5.970 e dek 41 sayı çıkan AĞIN,
1.9.1991 den başlayan yeni AĞIN, yazarlarına sevgilerle.

Aysel Payaslı bacı bu dönemde görünmedi,
A. Rahmi Ercan gardaş, nerlerde bilinmedi.

Ahmet Kılıçbay hoca, ya sen nerelerdesin,
Adil Yücel arkadaş, haykır ki duyam sesin.

A. Yılmaz gardaşımız, gelsene aramıza,
Ali Rıza Ersözen, derman ol yaramıza.

Ahmet Karademir kim, şimdi acep nerededir?
A. Binyazar gardaşım gene hep bizimledir.

A. Karakaş acaba benim bildiğim misin?
A. Muhlis Özçelik'le birlikte gelsin sesin.

Alpay Özdural dostum, bir daha seslensene,
A. Nihat Dünder ile, yazın birlikte gene.

Aysel Serin kızımız, noldu niye susarsın?
Adnan Bozkurt seslenki, bilelim gene varsın.

A. Naci Kurtkaya, Haydarpaşa'da susar,
Ali Rıza Cerit'de, kuşlara toluk asar.

Ali Aydın nerdesin, adın duyulmaz oldu,
Ahmet Özbay suskunsun, bilmemki sana noldu.

Ahmet Kara arkadaş, hoş geldin aramıza,
Akif Uğurlu ile, dermansın yaramıza.

B. Tokat arkadaşım, bu dönemde sen yoksun,
Behlül Özdem yavrumuz, rahmetiyle uyusun.

Bülent Köksal gel gene, aramıza bekleriz,
Bedri Dirlik yok artık, ona rahmet dileriz.

Barış Aksoy arkadaş, bu Dergiyle de barış,
Basri İmece dostum, devam etsin bu yarış.

Cevat Onay abimiz, içimizdedir acın,
Cenani Dökmeci gel, birlikte kaynayalım.

Cemal Çelikel gardaş, gel gene oynayalım,
Celâl Çakar Abim gel, birlikte kaynayalım.

Cüneyt Özkul yavrumuz, çocuktu baba oldu,
Cemşit Sait ne oldun, dillerine ne oldu?

Coşkun Şarman hocanın, ateşi nerde yanar,
Caviden Bacım geldi, şiir şöleni sunar.

Çetin Büyükberker kim, bilmemki neredesin,
D. Hüsnü Poyraz gardaş, bize birşeyler desin.

Erkal Gençaydın ula, gel bu duruşmaya da gir,
Emre Madran nerdesin, yeni Ağın'a seğir.

Elif Tekin bacının, yeni adı duyuldu,
Fikri Yücel yok artık, o rahmete koyuldu.

Fikret Memişoğlu'da, aramızdan ayrıldı,
Fehmi Gür ezgisiyle, kıyamette gayrıldı.

Fethiye Öncüler kim, bilmem şimdi nerededir?
Faruk Onay arkadaş, yaz bize adın dedir.

Fahrettin Atatuğ'u, bu dönem göremedik,
Fatma Soylu bacının, hakkını veremedik.

F. Aziz Göksel hoca, gel katıl aramıza,
Fikret Tayaz hemşerim, merhem çal yaramıza.

Gençağabeyim, gene birşeyler söyle,
Güven Çelikten gibi, kaybolma hemen öyle.

Güngör Mamal bu dönem, niye surat asarsın?
Gülcan Korkmaz baban yok, onunçin mi susarsın?

Güngör Özmen de hele, sermayen tükendi mi?
Güler Güner nerdesin, hep unun elendimi?

Güngör Gençay gene yaz, attın bizi denize,
H. Kabasakal abim, adın öğünçtür bize.

Hayri Gençosman gene, izbelere saklanır,
H. Laptalı arkadaş, bilmem nerde yoklanır.

Hüsnü Aydoğmuş avda, yazmak aklına gelmez,
Hamit Soylu gardaşım, yazar yorulmak bilmez.

Hilâl Niksarlı Kızım, niye konuşmuyorsun?
Hicabi Karaçorlu, sen niye coşmuyorsun?

H. Tuncer ağabeyim, göç eyledi rahmete,
Hakkı Akbaş nerdesin, girsene bir zahmete.

Hidayet Karakuş'un, adını göremedik,
Hasan Ergün bu dönem, murada eremedik.

H. Ulvi Kıvılcım'ın, listemizdedir adı,
Hüsnü Yurdasav'ınsa, bu dönem yoktur tadı.

Hayrettin Hanağası, bilmem hayattamısın?
Hüseyin Bıçak ya sen, parlakmı paslımısın.

H. Hocaoglu abim, Ağınlıların hası,
İsmail Beydemir'le, hep birlikte olası.

İlkay Kasatura yok, özlemini duyarız,
İrfan Elin Abimi, ölsede var sayarız.

İbrahim Ağabeyim, gel Topal gilin eve,
İlhami Turan bilmem, ağzın gözün kim iye?

İ. Türker abimiz de, aramızdan ayrıldı,
İsmail Yücel gardaş, yazmaktan niye yıldı?

İbrahim Batukan'ın, adını koyamadık,
Kemal Niksar gardaşın, tadına doyamadık.

K. Köseoğlu adı, bu Ağın'da niye yok?
Kâzım Yücel arkadaş, özledik seni de çok.

Lütfi Çınar nerdesin, bittimi Demiryolu?
M. Nuri Gençosman'ın, yeri rahmetle dolu.

M. Ali Bilir'le, bir de Mehmet Bilir var,
İkinizde birmisiniz, veremedim bir karar.

Mehmet Orhan hemşerim, yazsana yorgunmusun?
Mehmet Ergönül gibi, Ağın'a dargınmısın?

M. Salim Özer ile, bu kez buluşamadık,
M. Yüzbaşıoğlu'nu, yeni de bulamadık.

Mehmet Beydemir nerde, niye bir ses katmıyor?
Mehmet Karataş bitti, artık göbek satmıyor. (Göbek : Mantar)

Muhlis İkinci abim, aramızdan ayrıldı,
M. Şerif Onaran'sa, usulcacık sıyrıldı.

M. Yağcıoğulları, nerelerde doktorsun?
Mehmet Tözün hemşerim, Teksas'da yuva kursun.

Mustafa Niksarlı'nın, adını duymaz olduk,
Melike Odman bacımız, reçeten rafa koyduk.

Mustafa İç arkadaş, nerlerde ne içersin?
Mehmet Erol hemşerim, hangi yoldan gerçersin?

Memduh Soylu gelsene, bu toydur, bu düğündür,
Mehmet Taşbaşı ile, buluşacak bir gündür.

Mefkûre Bilgiç bacı, halaya sen de katıl,
Mustafa Turan sen de, yeni Ağın'a atıl.

M. Nadim Şehitoğlu, nerdesin gelmezsisin?
Melahat Kandemir'le, Ağın'ı bilmez misin?

Mehmet Karabenli'yle, bu dönem buluşmadık,
Muhuttin Gürbüz senin, yokluğun alışmadık.

Midran Yokuş gardaşım, merhaba sen hoş geldin,
M. Göktayoğlu ile, yeni Ağın'ı bildin.

Mustafa Özden gardaş, katıldı içimize,
Nuri Ayvalı gardaş, çok şey söyledi bize.

Nuri Onat abim yaz, tadına doyamadık,
Kültürden bir evrensin, yerine koyamadık.

Niyazi Gencaydın'ın, sağlığını dileriz,
Necdet Aksoy'da yazsa, gözyaşını sileriz.

Nadire Karademir, sağol sesin çınladı,
Nafi Ödevci' herkes, yokluğunu anladı.

Nevzat Fırat gardaşım, nur içinde yatasın,
Necla C.A. Gürer yaz, gel bize şevk katasın.

Nihat Asyalı ula, sen hiç utanmirmisin?
Nuretdin Sarioğlu, bir şey yap annirmisin?

Necmiye Türker bacı, yaz ki duyula sesin,
Nuretdin Özdemir gel, gene yaz neredesin?

Neclâ Meriç gelsene, yeni Ağın burada,
Nalan Kiraz hoşgeldin, yaz arada sırada.

Osman Güler ağabey, çok yaz çok mest olalım,
Osman Sulhi Aksu yok, yok nerede bulalım.

Osman Baykut hemşerim, bilmem nerelerdesin?
Oktay Gencosman şimdi, derin derelerdesin.

Orhan Çataltaş'ımız, adını duymaz olduk,
Orhan Hatipoğlu'nu, bu dönem bulmaz olduk.

Oya Köymen Hoca'nın, yerini göremedik.
Osman Bolulu kimse, nerededir bilemedik.

Orhan Beyalmalı yok, nerelerde yorulur?
Ömer Kayaoğlu'nun, adı nerden sorulur?

Papba Baji bayramda, gine girdik yapasın,
Pervin Bilir hoş geldin, güzelliğe tapasın.

Pervin Akbıyık bacı, sen safa geldin bize,
Rasim Adasal hoca, rahmetler olsun size.

Ramazan Sarı gardaş, gene sesin ulaştır,
Rüştü Asyalı habis, susarsın bu ne iştir.

Ruhi Özmen yavrumuz, nerdesin? gelmez sesin,
Rıfat Vardar ne sustun, nerdesin neredesin?

Seyfi Beşe ağabey, n olur Tahtasız'ı yaz,
Sönmez İkinci yavrum, susma çalınsın bu saz.

Semra Kılıç bacımız, çokmu uzaklardasın?
Sevil Sezer bacımız, yaz bizimle olasın.

Saim Çotur Valimiz, hiç Ağın'a geldinmi?
Sabahatdin Yentür'üm, bu kez bizi bildin mi?

Süleyman Şahin gardaş, gene gel içimize,
S. Selami Taşbaşı, yaz yoldaş ol sen bize.

Seyhan Türker merhaba, gel otur aramıza,
Sevgi Talu bacımız, merhemdir yaramıza.

Sabri Kelemer dostum, gene gel bizi şadet,
Sami Okay hocayı, bu kez özlemle yadet.

Savaş Beydemir yavrum, ilgini kesme yürüt,
Tüm Ağın'ı içersin, böyle güzel bir dörüt.

Şahinkaya Dil gardaş, bu kez de katıl bize,
Şeref Erdem nerdesin? bizmi gelem size?

Şükran Morgül bacımız, duyulmaz oldu sesin.
Şevket Babat yokmusun, yokmusun, neredesin?

Ş. Enis Regü gardaş, gel gene buluşalım,
Tanju Günel gardaşla, elele tutuşalım.

Turgut Yaşasın nolur, gel bizi gene yaşat,
Tahsin Gencosmanoğlu, nurlara olasin gark.

T. Oğuzbaş arkadaş, gel yolunu gözleriz,
T. Seylan hocanın da yazısını özleriz.

Ülkü Soylu nerdesin, gel, bir tek hecemizdir,
Vakıf Özkul dergide, adın güvencemizdir.

Vehbi Timuroğlu'nun, bu kez adı çıkmadı,
Vedat Baloş nerede, hiç mi bize bakmadı?

Velidedeoğlu'nun, velilik sıfatı var,
Yurdanur Tolunay'ın, gönlümüzde tahtı var.

Y. Faruk Ünal gardaş, niye ünün duyulmaz,
Y. Bülent Bakiler'se, aramızda sayılmaz.

Zafer Gencaydın niye biz sensiz kalıyoruz,
Zeynep Özmen ablayla, sözü noktahıyoruz.

Taradım Dergileri, bu adları ben buldum,
Nolur bağışlayasız, susacağım, yoruldum.

15. Şubat 1992 Diyarbakır
İsmail BEYDEMİR

ADSIZ GECE

Özlem KELEŞ

Gece. Üşüyorum.

Sokaklar boş. İnsan yüzlerinden, seslerinden yoksun. Kulaklarımda iliklerime değin işleyen rüzgârın uğultusu. Gözlerimde alabildiğince deniz. Dudaklarımda tuz tadı. Yürüyorum. Yaşamın sıradanlığını alt-üst eden bir gecenin ortasında yaşadığım kentten uzaklarda, martıları düşlüyorum. Gökyüzünü kaplayan, özgürlüğü doyasıya yaşayan coşkulu, minik kanatları... Denizin martılarınca yalnızlığı ürktüyor beni. Özenli aralıklarla düzenli olarak sıralanmış banklardan birine oturuyorum. Gece sessiz. Dingin. Günün uğraşı bir kenara itilmiş. Yıldızlar kentin ardındaki tepelerde yitip gitmiş. Bir kaç bank ötede iki sevgili birbirini kuşatmış konuşmaya dalmışlar. Coşkulu sözcükleri ve arada sırada havaya uçuşan kahkahaları gecenin dinginliğini gölgeyor. Düşünüyorum. Seçtiğim yeni geçmiş ve geleceğe, eski geçmiş ve geleceğime dair. Dört yanımda çağrışımlar. Gülümsüyorum.

Kahkahalar ve sen sözcüklerle aydınlanan yıldızlı bir ağustos gecesinde o ufak iskelede tanıştırılmışız... Çıkagelmiş ve dört yanıma kaplayan gülümseyişinle yaşamıma girivermiştin. Deniz ve güneşin, beyaz badanalı pansiyon evlerinin, bulutlara dokunduğunu oyun bahçesinin, karşı kıyıda boy veren ağaçların, dost sohbetlerine konuk ettiğimiz iskelenin, yeşil çardağın, yüzlerin, seslerin ötesinde gülümseyişin o denli kalıcı işlenmiş ki belleğime yıllar sonra yaşadığımız o adsız gece kadar canlı ve yalın.

Dalgaların hırçın çırpınışları takılıyor kulağıma. Taş kıyıyı döven dalgaların dipte uysal sulara dönüştüğünü bilmek beni rahatlatıyor.

Uzaklardan geçen bir geminin sireni yaslanıyor binalarda. Palmiye ağaçlarının diri yaprakları rüzgârla dansediyor.

Korkularım var. Sende başlayıp sende biten. Hep birlikte ve hiçbirlikte olabilme bilincinden asırlar boyu uzak yüzüne yapıştırılan yaşama dört elle sarılmışsın. Kalın duvarlar ardında yüreğin yakınlığın, paylaşımın doyumsuz hazzından habersiz gizemin yalnızlığı perçinliyor sadece yaşamın kıyısındaki o sonsuz anı bile anlatamıyorum ben sana. Sevdalarımı, kırık dökük anılardan arta kalan acı deneyimlerin duygu duvarlarında yaşılmasını, silikleşen yüzlerin kocaman, bağırarak ağızlarını, rağmenlere rağmen yaşamın coşkulu, cocuksu güzelliğini.... Yakın değiliz birbirimize. Konuşamıyoruz. Sürükleniyorum... Ne sana doğru ne kendime. Hoşlanmıyorum onlardan. Olası gelecekleri sınırlandırmak en büyük haksızlığın olur kendine.

Çevreme bakıyorum. Tüm nesneler ve canlılar, yeryüzü, gökyüzü, yaşam, evren,... sonsuz coşku ve hazla çepeçevre kuşatılmış. Dingin, huzur dolu yüreğim kanatsız bir martı. Süzülüyor sonsuzluğun sınırsızlığında. Özgürlük sevgiyle kucak açmış bana. Dudaklarımdan dökülen sözcükleri dinliyorum. "Beni bana yönlendirecek, asırlardır özlediğim umutla düşlediğim emek dolu bir sevgi yakında yakınlığı ve paylaşımıyla bana ulaşacak."

Oturduğum banktan kalkıyorum. Gecenin sunduğu güzelliği sonuna değin duyumsama uğraşı omuzlarımda. Yaşam tüm hücrelerimde. Yürüyorum. Umut, emek, haz, sevgi ve içtenlikle dopdolu bir yolculuk bu...

(Ocak - 1992 / ANKARA)

GENE DE AĞIN

Çelebiye gittim ki yiyeyim üzüm
Küçükler yeni yetme büyüğe geçmez sözüm
Gittiğimde her taraftır benimde gezim
Geldiğimde gene arkada kaldı gözüm

Verelim el ele ölen mülkler dirilsin
Dut sallamak için çarşaf lar yere serilsin
Güzelleştirelim etraf kazalardan bilinsin
Ağın lıdır baba ocağını gene bırakmadı denilsin

Ölenler bilinmez, sağ olan gelip gezmez
Burası kendi kazasıdır gidip gezeyim demez
Hısım akraba, hemşerilik ve baba vatani bilmez
Bunu bilenler düşündükçe hiç yüzleri gülmez.

Ağın Ağın gene de Ağın
Elimizden geldikçe solmak bahçenle bağın
Ne tepelerin sefil kalır ne dağın
Çalışmalarımız devam edecek yüzün gülecektir
AĞIN

G. Mehmet KARNAK

KİMSESİZ ÇOCUK

Bir çocuk gördüm,
Duvar dibine oturmuş
Elinde bir simit vardı, o da kurumuş.
Sordular isede konmaz artık o susmuş.
Ağlamaktan onun gözyaşları kurumuş.
Burası küçük bir kenar mahallesi.
Su dünyada vardı ne babası, ne annesi.
Yazılmıştı artık onun hayat karnesi
Sevgi nedir, şefkat nedir gerekmezdi onun bilmesi
O da artık sevgi arıyordu
Su yalancı dünya ile avunuyordu
Tek varlığı olan ALLAH'ına sığınuyordu
Kendi yolunu artık kendi çiziyordu.

Emine KARNAK

ŞUBAT TÜRKÜSÜ

Gülsun PAYLAŞAN

Uykulu gözlerle takvimden bir yaprak daha kopardım bu sabah. Ocak ayının son yaprağı idi dünle beraber biten. Şubat gelmişti, yine Şubat!... Tüm Şubatların hüznünlendiren, duygulandıran ve beni geçmişlere koşturup coşturan havasıyla doldum bir anda. Yüzümü yıkarken aynaya takıldı gözlerim. Şakaklarımda belir-meye başlayan beyaz serpintiler gördüm. Göz-lerimden yılların yorgunluğu aniden silinmişti sanki.

Herşey tükeniyor zamanla, ağır ağır gidiyor birşeyler. Gençlik, güzellik, sağlık ve ömür... Bitmeyen birşeyi duydum, bitmeyen birşeyi ya-şadım gelen Şubat'ı karşılarken. Nice Şubat-lar yaşamıştım bugüne kadar. Bir bir düşün-düm, hatırladım ve o Şubatlardan bir şeyleri kucakladım, kucakladım....

O küçük otobüs durağı halâ yerinde duru-yor. Ve halâ insanlar gelip gidiyor o yollarda. O parklarda yine gençler oturuyor el ele. Sevmeyi bilmeyen gençler, sorumsuzca sevişmek, so-rumsuzca yaşamak isteyen gençler!... Kuğulu Park'ta şiir okumasını bilmiyor bu yeni nesil. Beyaz karın güzelliğini, beyaz kuğuların sevim-liliğini görmüyorlar. Hevesleri başka, inançları başka bu çocukların. Biz, biz de geçmiş Şu-bat'ları paylaştık, bizde beraber olmanın hazzı-nı yudumladık elbette.

Bu gün Şubat'larımı kaplamış O adamı sa-dece sevgiyle anıyorum. O adam hiç bir şeyler alıp eksik bırakmamış beni? Baharımı avuçla-rında yoğurup toz gibi savurmuş mu sanki? Bu sorulara cevap ararken yüreğimden gelen haykırıyla kederlerim kayboluveriyor. "Hayır! Hayır!..." O adam da, yürek vermiş bana. Sev-meyi öğretmiş örnek olmuş da. O adam, çılgın yaşamı içinde ayrı bir ışık yapmış beni gençlik yıllarına. O adam, şiirler, mektuplar yazmış geceler boyu, şarkılar söylemiş, ağlamış başını omuzlarıma koyup çok zamanlar. O adam, çok kadın tanımış, çok kadınla geceler paylaşmış, içmiş eğlenmiş. Fakat bir şeyi eksikmiş, yalnız

bir şeyi. İşte, O'na, o küçük otobüs durağında, o küçük saf kız vermiş bu olmayamı. O'da sev-miş... sevmiş...

"Şartlar ne olursa olsun, bir Şubat günü ta-nıştığımız o yerde buluşalım" demişiz. Belki de önceden bilmişiz bu ayrılığı... Pembe bulut-lar içinde yüzerken görmüşüz gerçeğin karanlık yüzünü. Şubatlar Ah Şubatlar!... çok uzun yıl-lar, senede bir gün yanyana gelmiş ve birşeyler söylemeden susmuşuz. Senede bir gün birşey-ler paylaştığımızı kimseler bilmemiş. Biz bile paylaştığımız maziye gizlemişiz kendimizden. Birşeyler girmiş aramıza. En yakınımızda yer alıp, hayatımıza rahatlıkla yerleşerek bizlere sahip olmuşlar, yorulmadan. Ve biz hayatımızı başkalarına vermişiz, yüreklerimiz başka yer-lerde gezerken. Takvimden böylece nice nice yapraklar kopmuş...

Şubat'ı karşıladım bu sabah. Geçmiş günle-rin türküsünü en gür sesiyle söyledi bana. Göz-lerimdeki bu ağırlık ne? İçimden kopn fırtınayı nasıl dindirebilirim? Ağlamak mı? Niye, ni-çin?... Ağlamak çaresizliği yorgan yapıp, onun altında ezilmek değil midir? İnsanların yemek, içmek, kazanmak, sevişmek için çırpındığı bir dünyada, ben onlardan farklı heyecanlar taşı-yorsam, o maddi heveslere kapalıysa gözlerim; ağlamamalıyım. Sevmek, bir yerde mutluluktur tüm hüznüne rağmen. Öyleyse gülmeliyim, böy-lesine güçlü duyguların sahibi olmanın hazzını, sevincini yaşamalıyım. Çaresizliğin, sevmek ya-nında kayboluşunu haykırıyorum bugün.

"Hey insanlar! diyorum" Hey, önüme yılları seren kader!" Ellerimi zincirlerle bağlayabilir-siniz, önüme dağlar boyu engelleri dizebilirsiniz. Yasaklarınızla beni sınırlı bir dünyanın içi-ne hapsedebilirsiniz. Gönlüme hükmede-mezsınız. Sevgi, hepinizi tutturan bir güçtür yüreğimde.

Şubat soğuk, Şubat kıstır. Şubat kısadır ve bahara gebedir. Bizim Şubatlarımız, bahara ulaşamaz, fakat hiç bitmeyecektir.

TARİH SINAVINDAN BİR ANI

İfakat BEYDEMİR (ERTAŞ)

Ağın Ortaokulunda öğrenci iken kız öğrencilerin sayısı çok az idi. Emine Yazıcı, Emine Sarı, Hatice Satır, İfakat Beydemir, Ortaokul birinci sınıfa beraber başladık.

Sonra Gülden Yaşar Türk, Ayşe Erbakan aramıza katıldı. Orta II. sınıfı koçanda dükkanların üstündeki bir odada okuduk, ana bînadan ayrı olarak.

Kız öğrenciler sınıfta en ön sırada oturuyorduk. Derslerim iyi sayılırdı. Takdirname alıyordum., karne dönemlerinde. Öyle olduğu halde, biz kızlar yazılılarda kopye çekmeye karar verdik. Ortada oturduğum için bu işi organize etmek bana düşüyordu.

Bir tarih dersi yazılısında Selçuk (Aybeyk) Bey soruları sorduktan sonra, sınıfın bizden uzak bir köşesine giderek sıranın üzerine çıktı.

Ellerim titredi mi? Kalbim çaptı mı? Şu an ne desem yalan olur. Kitabı açtım. Bulabildiğim cevapları önce yanımdakilere yazdırdım. Artakalan zamanı da kendim için değerlendirdim. Çocukluk işte.

Bir ara başımı kaldırdığımda Selçuk Bey ile göz göze geldik. Hiçbir şey söylemedi. Arkasını döndü. Bir başka yöne yürüdü. Biraz sonra zil çaldı. Sınav kağıtlarını topladı ve gitti.

O andaki durumumu anlatamam. Çok üzgündüm. Utanmıştım. Evimizde Hükümet Doktoru Şevket (Tuncer) Bey kiracıydı. Selçuk Bey ile sık sık beraber oluyorlardı.

Ya şimdi doktor ağabeye de söylerse!

Ah çocukluk!

Bir kaç gün sonra öğretmenimiz derse geldiğinde sınav kağıtlarını da getirmişti. Kalbim dakikada ne kadar çarpıyordu bilemiyorum. Dakikalar yıl oldu. Tavan döndü durmamacasına.

Sıra geldi aldığımız notların okunmasına 3-5-7-8-2 ler sıralandı. Yanımdaki arkadaşların payına 6-7-8 ler düşmüştü. Derken 220 ifakat Beydemir 6. Demek öyle. -0- almamıştım. -2- almamıştım. Sebep neydi? O yaştan bakış açısıyla bunu anlayamamıştım.

1961 yılında öğretmenliğe başladım. 1990 yılında emekli oldum. Çok, çok yazılı sınavlar yaptım. Nice kopye çekmeye çalışan çocuklar gördüm. Bazen gülümsedim. Bazen kızdım. Bazen de başka öğrenciler görmeden kopyeleri sakladım. Ama her seferinde Selçuk Beyle, Tarih dersinde kopye çekerken göz göze geldiğim anı yaşadım.

Yıl 1958

Ağır Ortaokulu III. Sınıf

- 1- Hatice Satır
- 2- Ayşe Erbakan
- 3- Emine Sarı
- 4- Emine Yazıcı
- 5- İfakat Beydemir

Yıl 1956

İbrahim Uçkunkaya. Ağın Ortaokulu Müdürü. Bir grup öğrencisiyle beraber, üç beş öğretmeni, iki çalışan görevliyi almış yanına tüm olanaksızlıklara meydan okuyor Necip Bey'in kapısı önünde.

Türkçe Öğretmenimiz	Nurettin Atalay
Tabiat Bilgisi Öğretmenimiz	Mehmet Akıllı
Matematik Öğretmenimiz	Sevim Öğretmenoğlu
Hükümet Doktoru	Abdullah Öğretmenoğlu
Kalem Memuru	Hasan Ögünç
Hizmetli	Sabri Baykut

1-B sınıfı öğrencileri çoğunun isimlerini anımsayamıyorum.

1 numara : Soner Henninin torunu. Güzel bir ev yaptırmış bahçe içinde. Güle güle otursun.

2 numara : İsim yok. Ama Ekirekliydi sanıyorum ve de çok yaramazdı.

4 numara : Vahşenli Hasan. Ne kadar da sessizdi.

10 numara : Mehmet Efir. Öğretmen Sezai Efir'in kardeşi.

14 numara : Saracaklı Hamdi.

15 numara : Nadi Güven Hacı Guvasgilin Reşit Dayı ile Sultan ablanın oğlu.

17 numara : İsmi ni hatırlayamadım. Saracaklı.

Dergide eğitim-öğretim üzerine çok anlamlı yazılar yazan Mehmet Ali Bilir'in kardeşi.

18 numara : Kavuncugilin Ercihan.

19 numara : Vahşenli Abdurrahman.

20 numara : Karşı Mahalle-den Beşir dayının akrabasıydı.

22 numara : Mustafa Yantür. Güler yüzlü, tatlı yaramaz.

27 numara : Aliuşağı Mahallesinden Metin.

28 numara : Ömer Bilgiç Gökalp. Kasabamızın memur çocuklarından. Zekî ama çok yaramaz.

29 numara : Mustafa Baltacı. Andirili.

30 numara : Sarıgilin Gülser (Emine) Sarı..

31 numara : Nasıfağanın kızı Hatice Satır.

32 numara : Alibabagilden Ayşe Erbakan

33 numara : Bölükbaşı gilden İfakat Beydemir.

34 numara : Süleyman Nazif'in torunu Gülden Yaşar Türk.

35 numara : Kahvecigilden Nurten (Emine) Yazıcı.

36 numara : Vahşenli Yahya Demirkol olsa gerek.

37 numara : Güççük Ayşe teyzenin oğlu Habib Bilgin.

38 numara : Lollar mahallesinden Rasim Ören.

39 numara : Behsat memur çocuğu

Sevgili arkadaşlar, Ağın Düşün ve Sanat Dergisine üye iseniz, o günleri anmanız için yazdım.

Sağlık ve mutluluk bundan sonrada sizlerle olsun.

TOSO ile ALO

Mehmet Ali BİLİR

1930 yıllarında Ağın ve köylerinde yaşayan insanlar mevsimlik işçi olarak çalışmak üzere Adana'ya giderlerdi.

Ağın'lı Toso'da o yıllarda Adana'ya çalışmak için gider, bir kaç ay çalıştıktan sonra Ağın'a dönmek üzere yola çıkar. Adana'dan Malatya'ya kadar trenle gelir. Malatya'dan Ağın'a ise, yaya olarak yola koyulur.

Toso, Adana'da kazandığı para ile çoluk çocuğuna bir kaç metre basma, çorap, gömlek gibi giyecekler ile şeker, bisküvi gibi yiyecekler almıştır. Bunları da heybesinde taşımaktadır. Tam Saraycık'ın başında Dağum dediğimiz mevkiye geldiğinde, koyun otlatmakta olan Saraycıklı Alo ile karşılaşır. Toso ile Alo selamlaşırlar, Alo;

- Nerden gelersen Toso?
- Adana'dan.
- Gel hele biraz dinlen, yemek ye.

Bu arada Alo çıkınındaki ekmeğini, üzümünü çıkarır, zaten aç ve yorgun olan Toso hayır demez ve çeşmenin başında yerler. Sonra Alo sorar

- Toso ne getirdin Adanadan?
- Çoluk çocuğa bir kaç giyecek ile biraz yiyecek birşeyler getirdim.

Alo, Toso'nun heybesini açar ve konuşmaya devam eder.

- Bak Toso, yemeğimi kardeşçe paylaştık, heybendekileri de kardeşçe paylaşacağız.

Tabii ki Toso buna razı olmaz. Ama Alo kafaya koymuştur bir kere, başlar heybendekileri paylaştırmaya, bu benim, bu senin diye. Alo'nun yaptığı Toso'nun ağına gider ve Toso köye inerek olayı köylüye anlatır. Köylüler de, bu olayı ancak köyün ileri gelenlerinden Hacı Mehmet'in çözümlenebileceğini söyleyerek, Toso'yu Hacı Mehmet'e gönderirler.

Olayı Toso'dan dinleyen Hacı Mehmet hizmetkârlarını göndererek Alo'yu çağırır. Alo gelince Hacı Mehmet sorar:

- Alo neden bu adamın eşyalarını aldın?
- Hacı efendi benim yemeğimi kardeşçe paylaştık yedik, onun kazanıp getirdiklerini de kardeşçe paylaştırdım.

Hacı efendi Alo'ya kızar, döver ve eşyalarını çabuk getirtip Toso'ya iade etmesini söyler. Alo eşyaları getirir ama yiyecekler Alo'nun ailesi tarafından yenmiştir. Bu olayın sonucunu merak eden köylüler Alo'ya sorarlar:

- Hacı efendi sana ne dedi?
- Hacı efendinin dediği önemli değil, Toso oradaydı ve öyle utandı, öyle utandı ki görebilseydiniz der.

Toso böylece eşyalarını alır ve Ağın'a gider.

1930 yıllarında yaşanmış bu öykü, günümüzde yaşanan birçok olayda geçerliliğini korumaktadır. Haksızlığa uğramış insanların halâ utanmakta, haksızlığı yapanlar ise halâ utanmazlıklarına devam etmektedirler.

Asal UÇKUNKAYA

Değerli Üyelerimiz,
Değerli Hemşehrilerimiz,
Sayın Konuklarımız,

1991 yılını bitirip 1992 yılına girdiğimiz şu günlerde, düzenlediğimiz yılın bu ilk toplantısında yönetim kurulu adına hepinizi selamlıyorum. Hoş geldiniz.

1988 yılında kurulan derneğimizin, kuruluşundan bu güne kadar emeğini esirgemeyen sayın Gürhan Gündüz'e, sayın Sadi Kapisız'a, sayın Şerif Aydemir'e yönetim kurullarında görev alan üyelerimize, toplantıyı yaptığımız bu güzel yeri bize ücretsiz sağlayan, gerektiğinde desteğini hiç bir zaman esirgemeyen can hemşehrilerimiz Üsküdar Emniyet Amiri İrfan Özer'e teşekkürü bir borç biliriz.

1992 yılına kadar karşılıklı dayanışma sevgi ve hoşgörüyle bugünlere gelen derneğimiz bu güven ve ilginin devamı ile yüksel gelişme ve ivmesini daha da artıracaktır.

1992 yılına girdiğimiz bu günlerde siz sayın üyelerimize derneğimizle ilgili son gelişmeleri ve bunlarla ilgili düşüncelerimizi kısaca özetliyeceğim.

Değerli hemşehrilerim, bilinen bir gerçektir; biz örgütlenmemiş bir toplumuz. Bir an önce bütün kesimlerimizle örgütlü bir toplum olmak zorundayız. Günümüzde çağdaşlığın önemli göstergelerinden biri de toplumun örgütlülük görünümü değil midir? Çağdaş ülkeler bu sorunlarını yıllar öncesinden çözmüşlerdir. İşte derneğimizin gerçek anlamda örgütlenmesini, tüm ilgili kişilere ulaşmasını, örgütlülüğün gerektirdiği etkinliklere ulaşmasını önümüzdeki en önemli sorun olarak görüyoruz. Konuyu bu bağlamda açarsak:

1- İl Bazında Dernek Olarak Örgütlenme:

İstanbul gibi çok geniş bir yerleşim alanına dağılmış olan üyelerimize ulaşmak ve onlarla

sohbet toplantısı yapmak, dertleşmek, kaynaşmak âdeta imkânsızlaşmıştır. Bu nedenle hemşehrilerimizin yoğun olarak ikamet ettiği bölgelerde vakti olan, hemşehrilerimizle sık görüşen ve iletişim kurabilecek bir hemşehrimizi o bölgede "bölge sorumlusu" olarak seçeceğiz. Bölge sorumlusu hemşehrilerimiz diğer hemşehrilerimizle yönetim arasında köprü kuracak ve o bölgede toplantı düzenleyip dernek yönetimini de haberdar edecek. Bu sayede hem üyelerimizin isteklerini yüz yüze konuşacağız hem de üye sayımızı artırmış olacağız.

2- Maddi Açıdan Örgütlenme :

Öncelikle Ağnılara yakışan bir lokale kavuşmak için, üyelerimiz maddi durumlarına göre belirli ölçülerde katkıda bulunmalıdırlar. Her üyemiz doğup büyüdüğü Ağn'ı için her gün bin lira ayıracak olsa, yılda 360 bin lira eder ki, maddi yönden küçümsenemez bir destektir bu. Maddi örgütlenmemizi gerçekleştirmek için üyelerimizi bu etkinliğe çağırıyorum. Bu yardımlarınızı şu hesaba yatırabilirsiniz. "Banka hesap No: İş Bankası Bakırköy Şubesi 206 296" Konuşmamın sonlarına doğru bu paranın nasıl kullanacağını, nerelere harcanacağını açıklayacağım.

3- Zihinsel Örgütlenme:

Değerli hemşehrilerim, Ağn'ı seven bizlerin şu konu üzerinde de düşünmesi gerekir. Kışın Ağn âdeta terkedilmiş bir ilçe durumuna düşmekte, yaş ortalaması 60'ların üzerine çıkmaktadır. Gençler bu dönemde Ağn'dan ayrılmaktadır. Yaşanması giderek güçleşen İstanbul gibi büyük kentlere akan bu göç olayı üzerinde düşünüp, çözümler üretmek durumundayız. Ağnlıların göçünü önleyecek, Ağn'ı dinamik bir ilçe konumuna getirecek önlemler düşünülmeli ve elden geldiğince bu önlemler uygulanmalıdır.

4. Sosyal Örgütlenme:

Sosyal örgütlenmedeki düşüncemizi şöyle özetleyebilirim. Ağın'ı sadece Elazığ'a bağlı bir ilçe olarak haritadan bilen hemşehrilerimizi ve çocuklarımızı yılda hiç olmazsa bir kez dernek öncülüğünde Ağın'a yapılacak gezilerle yöremizin sevecen insanlarıyla kucaklaştırmak ve bütünleştirmek,

Ağın ve çevresinin folklorunu çocuklarımıza ve gençlerimize öğretmek için hemşehrimiz öğretmen Ahmet Samur'un öncülüğünde bir folklor ekibi kurmak. Bunun için de hemşehrilerimizden hem maddi destek hem de pazar günleri bu ekibin çalışması için merkezi bir yerde (Okul, spor salonu, dernek gibi) çalışma alanı bulmak, ya da gerekli izni almak.

5. Ağın Kültür ve Dayanışma Derneklerinin Birlikteliğini Sağlamak:

Bugün, İstanbul, Ankara, Malatya ve Ağın'da aynı amaçla kurulan dört derneğimiz vardır. Bu derneklerin tümü kendi yönetimlerinde Ağınlı hemşehrilerimiz için fikir üretmek ve bunları hayata geçirmek için çalışmaktadırlar. Hepsi de son derece iyi niyetle hareket ediyorlar. Bundan hiç kimsenin kuşkusu olamaz. Biz, İstanbul derneği olarak şunu öneriyoruz: Bu dört derneğin yönetiminden seçilecek iki kişi ile temsil edilen bir üst kuruluş oluşturulmalıdır. Gerek zihinsel gerekse maddi gücün bir üst kuruluştaki birleştirilmesiyle daha önce de belirttiğimiz Ağın'dan dışarıya olan genç kuşak göçünü aksine çevirmek için gerekli akılcı ve kalıcı yatırımların yapılması mümkün olabilir.

Maddi gücümüz olursa bunu nerelerde kullanmak istiyoruz...

a) Dernek binamız 10 metrekarelik bir alanı olan Ağınlılara yakışmayan adeta bir han odası görünümündedir. Hemşehrilerimizin maddi desteğiyle merkezi bir yerde hemşehrilerimizin her an uğrayabileceği donanımı tam bir yere taşınmayı düşünüyoruz.

b) Bugün, üniversiteye girmenin zorluklarını veli olarak bizler ve bu konuda zorlu bir uğraş veren çocuklarımız yakından biliyoruz. Ağınlı gençler üniversiteyi kazanıp da maddi imkansızlıklar nedeniyle üniversiteye devam edemiyorlarsa bu durum derneğimizin ve üye olarak bizlerin en büyük ayıbıdır. Bunun için yönetim olarak bu durumda olan çocuklarımıza burs vermeyi düşünüyoruz.

c) Ağın'da okuyan kimi çocuklarımızın durumları da içler acısıdır. Sabah köyünden çıkan, sabah yediğiyle akşamı eden ve çoğunlukla yaya gidip gelen öğrenciler var. Bunların verimliliğini hep birlikte bir düşünelim...

Bu sorunun çözümünü Ağın'daki dernek yöneticileri ve İbrahim Uçkunkaya Lisesi okul-aile birliğine vereceğiz. Bu çocuklarımıza ve iyi organize edebilirlerse bakıma muhtaç yaşlılara hiç olmazsa öğlen yemeği vermek istiyoruz.

Ağınlı olarak şanssız bir yanıma zenginimizin, fabrikatörümüzün yok deneyecek kadar az olmasıdır. Şanslı yönümüz de okuyanlarımızın ve bürokratlarımızın çok olması. Bilinçli bir örgütlenmeyle bürokratlarımızı harekete geçirerek, maddi açıdan şanssız olan durumumuzu şanslı hale getirmek hiç de zor olmayacaktır. Bunun için de tüm Ağınlıların derneğe üye olmalarını, üyelik vecibelerini yerine getirmelerini, yönetime ivme kazandıracak yapıcı istek ve önerilerini bildirmelerini istiyoruz. Üyelerin yönetimdeymiş gibi duyarlı oluşlarını, dernek başarısının sadece yönetimin değil tüm üyelerin başarısı olduğunu algılamalarını istiyoruz.

Başarımız tüm Ağın'lıların çalışmasına bağlıdır. Tüm üyelerimiz istedikleri zaman yönetim kurulu toplantılarına katılabilirler. İstek ve temennilerini yazılı ya da sözlü olarak yönetime sunarlar.

İşte bu düşüncelerle, dayanışma duygularıyla, hemşehrilik bağlarının güçlenmesi dileğiyle hepinizi yönetim kurulu adına sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

...

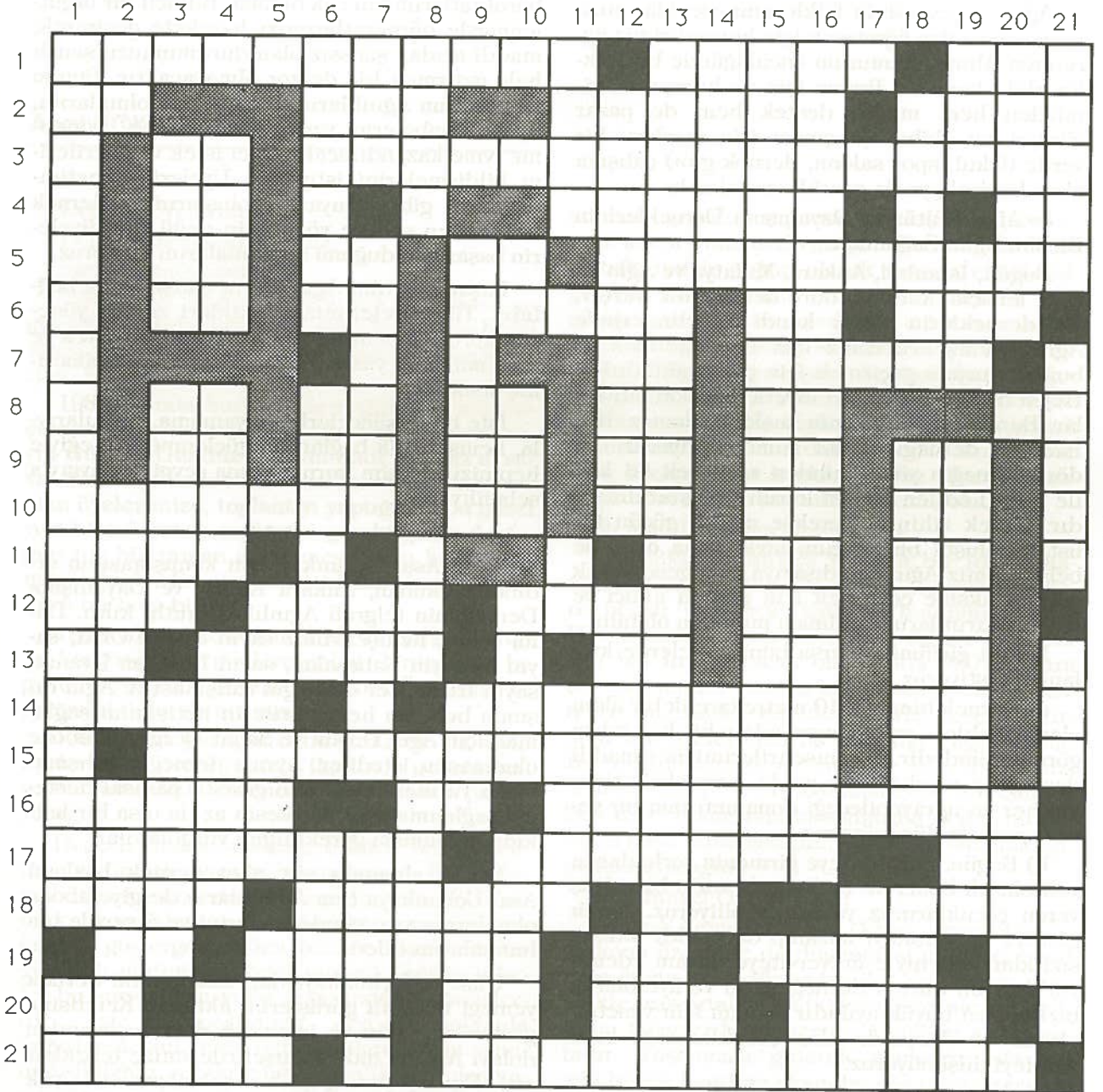
Sayın Asal Uçkunkaya'nın konuşmasının ardından okunan, Ankara Kültür ve Dayanışma Derneği'nin telgrafı Ağınlıları mutlu kıldı. Daha sonra, hemşehrimiz sayın Necmi Onat, sayın Hüseyin Kabasakal, sayın Erdoğan Uyanık, sayın İrfan Özer derneğin çalışması ve Ağın dışında bulunan hemşehrilerin iletişimini sağlamak için Ağın Düşün ve Sanat Dergisine abone olunmasını istediler. Ayrıca derneğin çalışmalarını yürütebilmesi için gerekli parasal desteğin sağlanmasının, herkesin az da olsa bir katkıda bulunması gerekliliğini vurguladılar.

Müzik alanında söz alan dernek başkanı Asal Uçkunkaya tüm Ağın'lıların dergiye abone olmalarını, yazı göndermelerini ve özveride bulunmalarını diledi.

Hüseyin Uçkunkaya'da, Ankara'daki dernek yemeği ile ilgili görüşlerini aktardı. Kendisine gösterilen yakın ve içtenlikli davranışlarından dolayı Ankara'daki hemşehrilerimize teşekkür etti. Dernek yemeğine hemşehrilerimiz büyük bir ragbet gösterdi. Üçyüz kişilik salonda yer sıkıntısı çekildi. Saat 13.00 de başlayan toplantı saat 18.30 a kadar büyük bir heyecan ve coşkuyla devam etti. Hep böyle olmasını diliyoruz.

BULMACA

Behiç KÖKSAL

SOLDAN SAĞA

- 1) Doğunun çehresini değiştiren büyük eser - Kalça - Güzel koku
- 2) Yabancı - Bir elektrik üretici - Korkunç bir göz hastalığı - Elâzığ'ın bir ilçesi.
- 3) Yün eğrilen iptidai araç - Uçak - Bir mezhap
- 4) SAAT'in yarısı - Yap denize at - Bir soru eki
- 5) Bir sayı - Bağışlama - Bir birleştirme eki - Buharla çalışan deniz aracı
- 6) Boru sesi - Olumsuzluk eki - Çiğköfte ile iyi gider - TİPİ'nin ilk yarısı - Fleming (Casusluk romanları yazan yazarın adı)
- 7) Bir soru sözü - Yazı ve müzikte el alıştırma
- 8) Hamburgh şehrinin plaka kısaltması - TAKA'nın ikinci yarısı - İşaret sıfatı - Mağara - Su - YAY'ın arkadaşı
- 9) SUAL'in ortası - Bir renk - Bir uzvumuz - Bir emir - Uzak işareti - Bir renk
- 10) Klamet'in Ağın ve Elazığ'daki adı - Kimyada sodyum - Vasat anlamında bir söz - Yemek - İki defa tekrarlırsanız denizlerdeki nakliye gemisi olur
- 11) Yöremizde AMCA yerine kullanılan söz - Aliminyum simgesi
- 12) Amerikan basketbol takımının simgesi - Shakespeare'in bahtsız kralı - Onsuz yaşamak imkânsız - Adım.
- 13) Kalsiyumun simgesi - Dehşet - İşaret sıfat - Bir hayvan - Tarafından (İng.)
- 14) Mer'a - Bir savaş silahı - Bir emir.
- 15) Ağının en havadar yeri - Yılan - Baryum'un simgesi
- 16) Ağır ol desinler - Güzel sanat - Oruç tuttuğumuz süre
- 17) Büyük okyanuslardan biri - Huy - Emir altında olan.
- 18) ET'in en seçkiri kısmı - Ağın'ın bağlı olduğu ilimiz - Bir harfin okunuşu - Bir gitaristimizin soyadı
- 19) Çok meşhur bir otomobil markasını simgeleyen harfler - Şimdi Keban barajının suları altında kalan, Ağına bağlı bir köyümüz - Bir soru sözü - Ağının eski posta treni - Bir emir.
- 20) İşaret sıfatı - Bir masal kuşu - Mısır'ın meşhur tanrısı - Adem'in Havva'sının Avrupa'daki adl - Yolculuk veya başka bir şey için hazırlanan yiyecek.
- 21) Elektrik ışığını bize ulaştıran icat - Karnı doymayandan iş bekleme, anlamında bir

YUKARDAN AŞAĞI

- 1) Ağında 1914 yılında doğan, gazetecilik dalında yıldız olan ve televizyonda BENİ HATIRLAYINIZ adlı program hazırlayan, gazeteci yazar - Kısaca YAŞA
- 2) ELLİ'nin ilk yarısı - İzmir'in meşhur tatlı esintisi - Celse
- 3) Ağında, biberin adı - Bağdatın ki meşhurdur - Ağında bir mahalle
- 4) Elazığ ve Ağında GİRNATA deyince akla ilk gelen sanatçının adı - Diyarbakırın bir ilçesi - Adaleler - Kadınların çok kullandığı bir seslenme
- 5) hekim (Onu Türkiyede tanımayan yoktur) - Zarfa yapıştırdığımız.
- 6) Yeni illerimizden biri - Doğunun ev mutfağından çıkıp, İstanbul sosyete mutfağına geçen bir hamur işi - Ekip (İngilizce yazılışı)
- 7) GÜNDÜZ (Birçok romanı olan bir yazarımız) - Mahalle mekteplerinin ceza aracı - TARIK.... (Bir aktörümüzün soyadı) - SALMAN (KOMEDİ sanatçımızın adı)
- 8) Gözümüz kapalıyken gördüğümüz - Sonuna (Ğ) getirirseniz eski Genel Kurmay başkanımızın soyadı olur - Vekil
- 9) Ağının bir köyü - Yılan - Çünkü
- 10) Bir hitap sözü - Muğlanın bir ilçesi - Antalya/Alanya yolu üzerinde bir yerleşim birimi - Bir deliği kapatmak üzere hazırlanan aparat
- 11) Dini musikimizin erişilmez ustasının adı - Ümit et - Soğuk gecelerde bitkilerin üstünde oluşan ince buz tabakası
- 12) Hatayın bir ilçesi - Osmanlılarla İtalyanlar arasında akdedilen ve Trablusgarp harbine son veren andlaşmanın adı - Su - Bir, nefesli çalgı
- 13) BABA'nın yarısı - Erzurum Müdafaasının AZİZİYE tabyasının unutulmaz kadın kahramanı - Mideye iyi gelen
- 14) Kalabalık - Mutfak eşyalarında bir kaplama cinsi - Bir ortaklık simgesi
- 15) Tek başına çalan, şarkı söyleyen - Maden işleriyle uğraşan teşkilatımızın kısa adı - Alev
- 16) Son devre aylığı - Tiyatroda sanatçıların duraklayarak konuşmaları - ÜN
- 17) Eziyet
- 18) AŞA SU KATILMAZ - Harput Camiindeki tarihi, bir ziyaret nedeni olan mumyalanmış ölü - Cereyan
- 19) Hatun (Osman gazinin eşi) - Bir emir - Güç bir işin zor taraflarını yapmış olan - KAYIŞI'nın başı
- 20) Ektim taş (Eski bir halk türküsü) - Hedefi bulamama
- 21) Düşme - Ağına eskiden paylık yoluyla gelenlerin izledikleri yola o zamanlar verilen isim - Ağının hem çok meşhur, hem de onunla çok şeyler yaptığı meyvenin adı - Bir şans oyunu

ELLERİN

Önce ellerin vardı,

İnsan ellerin

Evrenin bağrını yarı

Acıkan ellerin

Doyumsuz yarınlarına koşan

Kendi kendini aşan ellerin

Ellerin,

Cömert ellerin,

Kara taştan ak ekmeğini çıkaran

Nasırlı, sert ellerin

Bazen denge olur,

Akıl olur bazen

Bazen de tutkudur

Başına dert ellerin

Bırak dünyanın üstünde dursun

Kundak saran ellerin,

Güneşe, aya, yıldızlara ulaşsın

Kocaman ellerin.

Önce ellerin vardı,

Ve ellerin vardı,

Işığa tapan ellerin,

Çirkini güzel

Güzeli zarif yapan ellerin.

Ellerin dert görmesin,

Dünyalarla yaşasın,

Öldürmesin ölmesin,

Küçülmesin ellerin.

Ankara 1981
Mehmet ORHAN

DUYURU

DEĞERLİ HEMŞEHRİLERİMİZ,

Ramazan Bayramımızın "BAYRAMLAŞMA TOPLANTISI" 4 Nisan 1992 Cumartesi günü Saat 14.00 - 16.00 arasında BEL-PA A.Ş. (Buz Pateni ve Spor Tesisi Salonu, Bahçelievler son durak) de yapılacaktır. Bilgi edinmenizi ve çevrenize duyurmanızı önemle rica ederiz.

Saygılarımızla,

AĞIN KÜLTÜR ve DAYANIŞMA

DERNEĞİ ADINA

Dr. Vâkıf ÖZKUL

HABERLER

Vahşenli Vehbi Ertürk'ün oğlu Naim Ertürk ile Esen Tol 26. 1. 1992 Pazar günü Ankara Atakule'de evlenmişlerdir. Çiftlere yaşam boyu mutluluklar dileriz.

*

Etem Efendigilin Hatice Özkan'ın kızı Nezahat Uzunay'ın eşi Muammer Uzunay 28. 1. 1992 Salı günü vefat etmiştir. Merhuma tanrıdan rahmet, yakınlarına başsağlığı dileriz.

*

Aşçıbaşigilin Adıgüzel Yaşar 29. 1. 1992 günü Ankara'da vefat etmiştir. Merhuma tanrıdan rahmet, yakınlarına başsağlığı dileriz.

*

İkincigillerden Ali İkinci'nin kızı Vildan İkinci ile Nazih Alameddine 30. 1. 1992 Perşembe günü evlenmişlerdir. Çiftlere yaşam boyu mutluluklar dileriz.

Kırmıtıkgilin İsmail Beydemir'in oğlu Savaş Beydemir Adana'da 1. 2. 1992 Cumartesi günü saat 16.30 da "Yaşamdan" isimli Fotoğraf Sergisini açmış aynı gün 17.30'da "Karma" gösterisini sunmuştur.

Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği ve Ağın Düşün ve Sanat dergisi olarak kendisini kutlar, başarılarının devamını dileriz.

*

Paynikli İdris Nadi Aslan Elazığ Araştırma Hastanesinde Ocak 1992 tarihinde profesörlüğe yükselmiştir. Kendisini kutlar, görevinde başarılar dileriz.

*

Hemşehrimiz Dr. Nevzat İspir Bursa'da geçirdiği ağır trafik kazası sonucu Bursa Tıp Fakültesine kaldırılmıştır. Burada gördüğü tedavi sonucu iyileşerek taburcu edilmiştir.

Kendisine ve ailesine geçmiş olsun dilekelerimizi iletir, yaşamında mutluluklar dileriz.

1. AĞIN GECESİ GERÇEKLEŞTİ

25 Ocak 1992 tarihinde Bulvar Palasta 1. Ağın Gecesi gerçekleştirilmiştir. Her sene gerçekleştirmeyi düşündüğümüz gecemize İstanbul Derneği adına Sayın Hüseyin Uçkunkaya gelmiştir. Uçkunkaya yaptığı konuşmada, geceden memnun kaldığını, yapılacak işlerde ayrı ayrı olan der-

neklerin beraber çalışmalarını istemiştir.

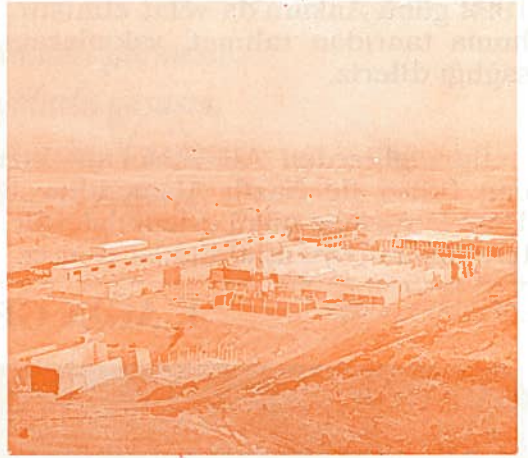
Gecemiz Elazığ Vakfının düzenlediği gece ile aynı güne rastlamıştır. Öteyandan ilgilenmediğini beklediğimiz hemşehrilerimiz ilgilenmemiştir. Bütün bu olumsuz koşullara karşın, tahminimizden fazla Ağın'lı gecemize katılmıştır.

*

Ocak ayında Ağın'da çıkan yangında, yangın çıkınca üzerindeki elbise ile dışarı çıkan ve bir iğnesi dahi kurtulmayan Halim Baltacı için Ziraat Bankası Ağın Şubesinde hesap açtırılmıştır. Yardım etmek isteyen hemşehrilerimiz, yardımlarını Ziraat Bankası Ağın Şb. 300-822 Nolu Halim Baltacı Hesabına göndermeleri rica ederiz.

AYDINER İNŞAAT A.Ş.

SAMSUN SAMSUN

İÇME SUYU ARITMA WATER TREATMENT

TESİSİ PLANT

Tepebaşı Bağlar Cad. Yenifoça Sok. No: 2 Gazi Osman Paşa - 06700 ANKARA

Tel: (4) 446 35 00 / 14 (Hat) Telefax: (4) 446 35 15